

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 05 - 101. ÅRGANG
10.MARS – 24.MARS 2015

BABYFORSKNING:
NÅR OG HVORDAN
UTVIKLES HJERNENE
VÅRE?

UTVEKSLINGSBREMS:

Institutt ved NTNU «avbefaler»
utveksling

JØRGEN FOSS: — Fordommer
mot overvektige skapt av
trimdronninger og treningsguruer

Under Dusken

REDAKSJON

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Synne Hammervik - Tlf: 95520352
avisredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Inga Skogvold Rygg - Tlf: 91823546
ansvarligredaktor@studentmediene.no

NESTLEDER UNDER DUSKEN
Anette Sivertstøl

NYHETSREDAKTØR
Martha Holmes nyhetsredaktor@studentmediene.no

POLITISK REDAKTØR
Kristian Aaser politiskredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Martin Gundersen reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Mathias Kristiansen kulturredaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
Borghild Kristensen

MUSIKKANSVARLIG
Paulina Dubkov

FOTOREDAKTØR
Eivind Sandodden Kise fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK SJEF
Andrea Trengereid Gjerde grafisk-sjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Christian Høkaas

IT-SJEF
Stein-Otto Svorstøl

DAGLIG LEDER
Mikkel Bolstad Dæhli - Tlf: 92883089

SALGSSJEF
Mathias Dahlstrøm - Tlf: 47247278 salgssjef@studentmediene.no

DESKERE
Signe Karmhus, Stine Mari Male, Emil Flakk, Finn Brynstad,
Christian Danielsen, Linn Danielsen Evjemo, Anders Päsche,
Miriam Nesbø, Håkon Melgård Sveen

JOURNALISTER
Håkon Pedersen, Ulrik Halmøy, Espen Andersen, Are Furubotn,
Vanja Thrones, Karina Sollheim, Sunniva Heim, Hanna Malene
Lindberg, Mathias Kristiansen, Rakel Skaugen, Maria Krogstad,
Emma Johnsen, Benedict Javorovic, Hilde Heggstad, Eivind San-
dodden Kise, Kaja Felix Sonslien, Svein Amund Åstebøl Hansen,
Vetle Henriksen, Henrik Delsbek, Ingrid Vik Bakken, Kamilla
Elise Hobbber, Mathias Moene Rød, Kyrre Ryeng, Tore Sandnes
Becker, Tori Olsen, An Nguyen, Martin Stubban, Emil Flakk, Finn
Brynstad, Martha Holmes

FOTOGRAFER
Hans Fredrik Sunde, Eirik Åsheim, Nadia Caroline Andersen,
Eivind Sandodden Kise, Katinka Goffin, Hildur Agustsdottir, Odin
Drønen, Silje Krager, Anniken Larsen,

ILLUSTRATØRER
Camilla Dahlstrøm, Ellinor Egeberg, Malin Hellem,
Christian Høkaas, Synøve Daaland, Katrine Gunnulfsen

GRAFISKE MEDARBEIDERE
Anne Garvoll, Yordana Jakobsen og Andrea Gjerde

KORREKTURSJEF
Finn Brynstad

KORREKTUR
Finn Brynstad, Halvor Bjørntvedt, Signe Karmhus, Synne Lerhol,
Emil Flakk

FORSIDE
Odin Drønen

SINGSAKERBAKKEN 2E, 7030 TRONDHEIM
E-POST: ud@underdusken.no/annonse@underdusken.no

Under Dusken er eit sjølvstendig organ for studantar, utgitt
av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir delt ut
gratis på lærestader i Trondheim med medlemsrett i Studenter-
samfundet. Under Dusken kjem ut åtte gonger i semesteret.

Under Dusken arbeider etter reglane i Ver Varsam-plakaten
for god presseskikk. Dei som føler seg urettmessig ramma av
omtale i avisa, vert oppfordra til å kontakte redaksjonen.

facebook.com/underdusken
@UnderDusken

Utgåve seks blir pizza. KUN pizza. Pizza er godt.
Brukerfokus og sårn. Og kanskje litt ol.

LEDER

Kvinner bak roperten

Lørdag 7. mars var tre frittalende, ytringsfrihetsforkjempende, menn samlet i Storsalen. Tema for Samfundmøte var «Ytringsfrihet eller meningstyrani?». Ingen av de oppmøtte debattantene hadde noe videre å si om meningstyrani, og sofapratene i etterkant av innleggene var en høflig affære.

Temaet for kvelden ble ganske raskt flyttet over på ytringsfrihet og terror. Likevel var det helt andre tema under debatten som traff ganske hardt for en kvinnelig redaktør. 6. mars gikk skribent og samfunnsdebatant Amal Aden ut i VG og fortalte at politiet gjentatte ganger har bedt henne om å dempe seg i det offentlige rom og ikke provosere så kraftig i sine offentlige ytringer. Hun etterlyser mer beskyttelse fra politiet. Begrunnelsen er at hun kan fortsette å uttale seg i den offentlige debatten. Aden ble nevnt under Samfundsmøtet, men ironisk nok var det tre menn som var innledere denne kvelden, og av ti spørsmålsstillere fra salen var bare to kvinner.

I likestillingsånden kan det være på sin plass å nevne at av den redaksjonelle ledelsen i Studentmediene i Trondheim er seks av de tyngste vervene fylt av kvinner, mot to menn. Når vi derimot beveger oss nedover til de som faktisk skriver og produserer i mediehuset får vi et annet bilde. Av 16 nyhetskommentarer det siste året, var bare fem av disse skrevet av kvinner. Siden vi ble et felles mediehus har politisk redaktør-vervet bare vært fylt av menn. En stilling hvor det virkelige handler om å løfte debatten. Er det kvinnene som organiserer, planlegger og holder orden på organisasjonen, og så lar de mennene stå med roperten?

Dagen-redaktør Vebjørn Selbekk ble drapstruet etter at hans avis publiserte Muhammed-karikaturene. Under Samfundsmøtet fortalte han om tiden like etter publiseringen i 2006. Han snakket om hvordan truslene påvirket både ham og hans familie. Et av budskapene hans var at frykt ikke kan være argument nok for ikke å ytre seg, eller publisere det man mener er riktig. Vegrer kvinner seg mer for å bruke store ord og rope høyt? Amal Aden er et godt eksempel på at dette ikke er en regel, men vi i Under Dusken fyller i alle fall ikke samfunnsrollen vår hvis vi bare representerer halve befolkningen utad. Og tillit til at mediene representerer alle på lik linje, er uavhengige og ikke knebles av eiere eller annonsører er avgjørende.

SYNNE HAMMERVIK

Illustrasjon: Christian Høkaas

Miljøtrykksak fra Trykkpartner AS. Lisensnr. 241823 Sertifikat nr. 1638

SE DET STORE BILDET

Forsvarets etterretningshøgskole tilbyr en bachelorgrad med
kombinasjon av arabisk språk og etterretningsutdanning.

DU FÅR:

- Starten på en spennende karriere innen norsk etterretning.
- Erfaringer du ikke får noe annet sted.
- Variert undervisning i både klasserom og skytefelt.
- Betalt utdanning og plikttid.
- En høgskoleutdanning som vil gi deg en særdeles spennende og utfordrende jobb.

Les mer om Forsvarets etterretningshøgskole på forsvaret.no

Søknadsfrist 15. april

For alt vi har. Og alt vi er.

FORSVARET

SIDEN SIST

Høyskolens Chiemikerforening er 100 år

Den 8. mars 1915 ble linjeforeningen for studenter ved Sivilingeniørstudiet industriell kjemi og bioteknologi ved NTNU stiftet. Den kommende uken vil 100-årsjubileumet feires. Alle uteksaminerte Chiemikere vil bli invitert til feiringen som pågår frem til 15 mars. Blant annet skal det arrangeres Ølympiade, drikke-skirenn, gallamiddag og nachspiel-frokost. Under Dusken gratulerer med dagen!

Smartere undervisning med mobilen

Prosjektet “Hist Mobile” skal åpne for toveiskommunikasjon i forelesningene gjennom smarttelefoner. Prosjektleder Jon Birger Stav mener nøkkelen til god undervisning er et verktøy som gjør at man kan lære av sine egne feil. Prosjektet er et resultat av forskning som ble startet opp i 2011, og høyskolen har kommet fram til fire verktøy som åpner for kommunikasjon mellom studenter og forelesere underveis i undervisningen. – Prosjektet gir studenter en ny rolle ved at de får mulighet til å påvirke hva som skjer i timen. Målet er ikke å få mer teknologi inn i undervisningen, målet er mer engasjerte studenter, sier han til Dusken.no.

Les mer på dusken.no

730... kvinner disputerte i 2014. Det er det første året flere kvinner enn menn har tatt doktograd.

HiST-student blir representant i fusjonen

Synne Grønvold fra Høgskolen i Sør-Trøndelag har blitt valgt inn i styringsgruppa for fusjonen, og blir studentenes representant her. Hun har tidligere vært imot fusjonen, men ønsker nå å starte med blanke ark. – Vi var mot fusjonen. Nå er den vedtatt. Da ønsker vi å gå inn i prosessen med positivt fortegn. Det er kjempegøy å skulle lage noe nytt, sier hun til Universitetsavisa.

Kilde: Universitetsavisa

50/50 til forskning og utdanning?

Prorektor på NTNU Kari Melby mener at universitetene vil bevege seg i retning høyskolene når det gjelder tid til forskning. – I lengden ser vi det ikke som rimelig at de som yter lite eller ingenting med hensyn til dokumenterte forskningsresultat, skal ha en like raus forskningsressurs som de som drar det tyngste lasset, sier Melby til På Høyden. Sturla Sjøpstad, hovedtillitsvalgt til NTNU, er svært uenig og påpeker at vitenskapelige ansatte ved universiteter og høyskoler i gjennomsnitt jobber ti timer mer enn avtaletestet arbeidstid. Han mener dette er på grunn av at mange føler at de ikke får nok tid til forskning i arbeidstiden, og advarer mot å gå bort fra den grunnfestede ordningen med 50 prosent tid til forskning og 50 prosent tid til undervisning.

Kilde: På Høyden og Universitetsavisa

Har du nyhetstips til Under Dusken?

Noe vi burde følge opp? Vet du om et spennende arrangement? Vi vil gjerne ha tips fra deg.

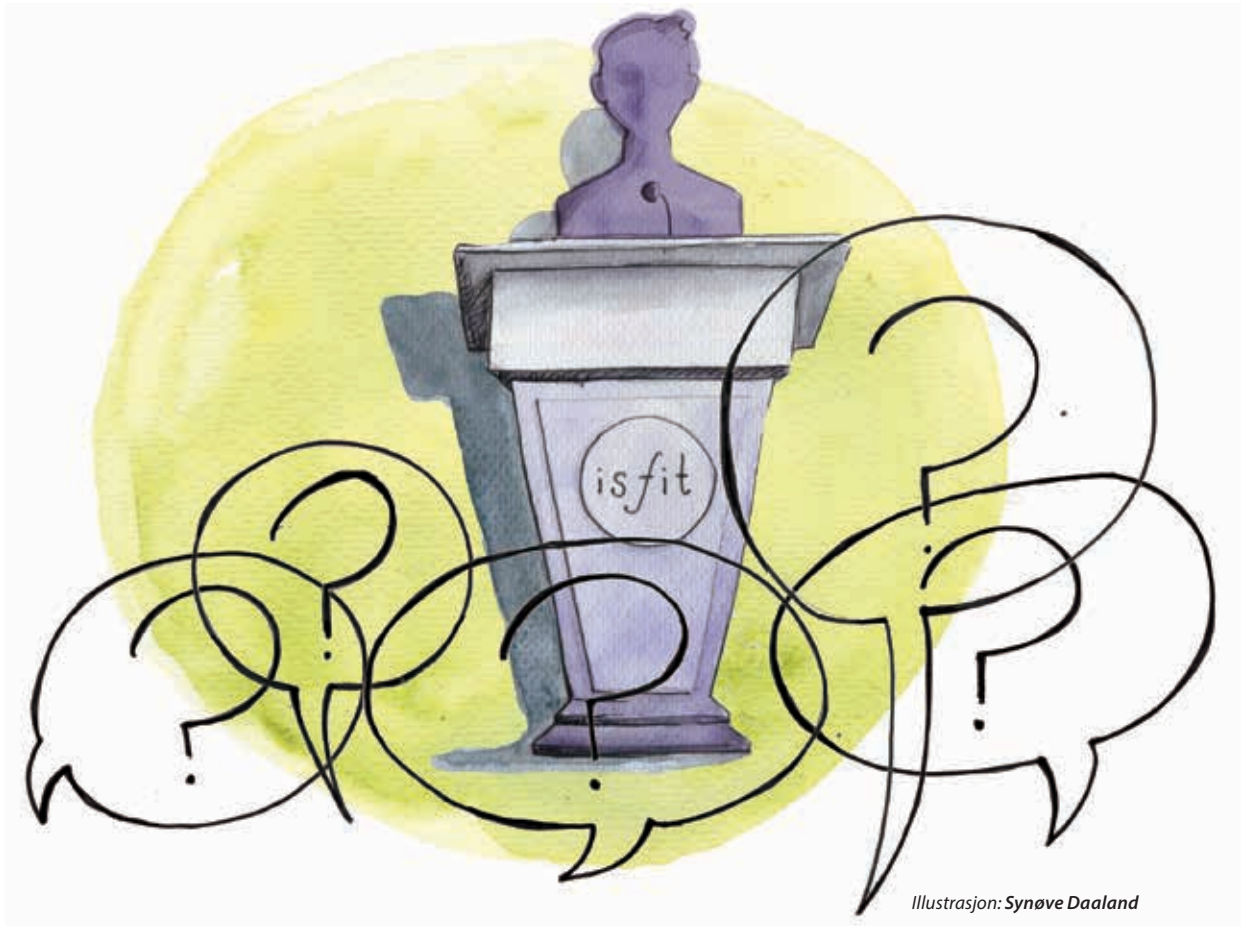

TIPS OSS:

tips@studentmediene.no

Følg oss på:

- www.dusken.no
- Under Dusken og Dusken.no
- @UnderDusken og @dusken_no

Illustrasjon: Synøve Daaland

Mens vi venter på konkretiseringen

Fri oss fra dustespørsmål om totemdyr. Årets presidentkandidater til ISFiT bør være modige nok til å drøfte vegvalgene festivalen står overfor.

NYHETSKOMMENTAR

EMIL FLAKK
JOURNALIST

FINN BRYNSTAD
JOURNALIST

Årets fredsfestival er for lengst overstått. Med et par hundre frivillige, en betydelig kommunikasjonsavdeling og monnelige mengder garn gikk festivalen sin relativt ukontroversielle gang. Men fred er blodig alvor, og gode intensjoner bør ikke stå i veien for et kritisk etterblikk på de som kaller seg verdens største tematiske studentfestival.

Studentenes fredspris deles nemlig ut av ISFiT på vegne av alle norske studenter. Ikke i Storsalen, studentenes storstue, men i festlokalet Olavshallen. Likens måtte man troppe opp på Scandic Lerkendal for å få med seg Dalai Lama, og de som hadde betalt, men ikke selv var frivillige, måtte nøye seg plass bakerst i lokalet. Slikt kan fort se ut som en fredsfestival mer for de frivillige og gjestene enn studentene i Trondheim. Enda mindre for resten av studentene i landet.

Vi spør derfor i første omgang: Hvem skal festivalen være for? Og vi spør med det samme:

Hvordan tenker man å få festivalen ut til de mange lokale utdanningsinstitusjoner i byen, for eksempel HiST og DMMH?

Mye har allerede vært skrevet om bookingene til årets festival, både kulturprogrammet og talerne. Grensen mellom kultur- og fredsfestival har alltid vært flytende, men man må likevel spørre seg hva speed-dating med Leo Ajkic har med forbrottdring av folkeslagene å gjøre, kanskje annet enn å blande opp. Likens må man lure på hva den gjeve gjesten Dalai Lama har med festivalens hovedtema å gjøre. Viser buddhismen veg i kampen mot korrupsjon?

Dermed spør vi igjen: Hva er viktigst av kultur og fredsarbeid, og hvor bør festivalen få sitt utslag? Det er også forbilligelig når ISFiT resulterer i konkrete resolusjoner som blir lagt fram i Storsalen, for eksempel anmodning om korrupsjonsfag ved NTNU. Dermed setter ISFiT dagsorden og blir samtidig en del av den demokratiske diskursen. Vil kandidatene prioritere konkrete resolusjoner eller evige workshops om hva som bør gjøres?

Slik kritikk kan selvsagt oppfattes som urimelig, all den tid det er frivillige studenter som står bak. Det

er likevel slik at mange engasjerer seg nettopp fordi de vil få ting gjort. Vi har tidligere nevnt særstillingen til nettopp de frivillige i festivalens gjennomføring, og vil videre trekke fram samarbeidspartnerne i kommunikasjonsbyrået Geelmuyden Kiese. Mener kandidatene at fredsarbeid er et demokratisk prosjekt, eller er det best å overlate det til semiprofesjonelle idealister om man vil bli en viktig aktør? Er demos bedre enn ambisjoner?

Til sist ønsker vi å trekke fram at festivalen tradisjonelt har stilt seg kritisk til kapitalismens rolle i byggingen av en bedre og fredeligere verden. Økonomisk konkurranse har blitt framstilt som splittende og utbytende, men bidrar samtidig til gjensidig avhengighet og dermed samarbeid i en stadig mer global økonomi. Vi vil hevde at «trade your ideas» er utelukkende et overskuddsprosjekt, og spør dermed: Som teknologiuniversitet har NTNU et særlig nært forhold til norsk arbeidsliv. Hvilken rolle spiller da de i fredsarbeidet, rent utover å sponse ISFiT?

Samlokalisering: Ingen nye investeringer på Dragvoll

I juni i fjor vedtok NTNU-styret at de vil gå inn for en samlet campus rundt Gløshaugen. Samtidig har Dragvoll behov for rehabilitering.

DÅRLIG INNEKLIMA: Karianne Larsen er ikke fornøyd med innneklimaet på lesesalen.

KONSEPTVALGUTREDNINGEN

• Konseptvalgsutredningen (KVU) ble levert til Kunnskapsdepartementet i fjor. Utredningen vurderte tre konsepter for utvikling av NTNU:

1. Delt løsning med to hovedcampuser på Dragvoll og Gløshaugen (5 milliarder)
2. En kompakt løsning rundt Gløshaugen (7,7 milliarder)
3. En byintegrert løsning ved Gløshaugen, langs Elgeseter Gate og ned mot Nidelva (7 milliarder)

• Utredningen anbefaler at en går videre med en kombinasjon av alternativ 2 og 3

• KVU ligger nå hos

Kunnskapsdepartementet hvor den kvalitetssikres.

• Det er derfor fortsatt uvisst når man kan fatte et stortingsvedtak om finansiering av samlet campus som kan si noe om når man kan starte byggingen.

Kilde: regjeringen.no

► SAMMENSLÅING

TEKST: Martin Stubban

FOTO: Hans Fredrik Sunde

Samlokaliseringsspørsmålet ligger nå til behandling hos Kunnskapsdepartementet.

Konseptvalgsutredningen som ble sendt inn i fjor skal kvalitetssikres før man går videre med prosjektet. Fordi campus skal samles vegrer NTNU seg for å gjøre store investeringer på Dragvoll, da bygget ikke skal brukes i framtida.

— Dersom vi hadde gått for en delt løsning som i dag med campus på Dragvoll og på Gløshaugen, ville vi stått foran en stor rehabiliteringsjobb på Dragvoll, sier Eiendomssjef Lindis Burheim ved NTNU.

Dårlig innneklima

Under Dusken skrev i fjor om dårlig

innneklima i undervisningsrom ved institutt for musikkvitenskap.

Svaret fra driftsavdelingen til NTNU den gang var at man avventet utskiftning av ventilasjonsanlegg til spørsmålet om samlokalisering ble avklart. Ifølge kontorsjef Erik Hagtun ved Institutt for musikk sliter studentene fortsatt med dårlig luft i undervisningsrommene. Samtidig klager flere studenter på at det til tider er for kaldt på enkelte lesesaler. En av dem er Karianne Larsen som studerer Statsvitenskap på Dragvoll.

— I eksamenstiden i fjor satt jeg med boblejakke fordi det var så kaldt. Det er stress nok med å ha eksamen om man ikke skal sitte og fryse når man leser i tillegg. Når det er slike forhold går det utover konsentrasjonen og arbeidslysten, sier hun.

I tillegg sier Larsen at det fort blir tung luft på lesesalen under biblioteket på Dragvoll. Hun mener det ikke

er er noe godt argument å la være å utbedre Dragvoll fordi NTNU skal samlokaliseres.

— Jeg synes det sier noe om at studenter er mindre verdt enn de som jobber. Slike forhold ville ikke blitt akseptert på en arbeidsplass. I min tidligere jobb hadde vi trøbbel med at det var for kaldt, men det ble fikset med en gang, sier Larsen.

Ukløkt å investere på Dragvoll

Økonomi- og eiendomsdirektør Frank Arntsen ved NTNU sier at de følger opp HMS-krav på Dragvoll på samme måte som andre steder på NTNU.

— Vi har nettopp brukt 200 millioner på å utbedre fasadene på Dragvoll fordi man hadde problemer med fukt i ytterveggene. I tillegg følger vi opp funnene av sopp, og vi gir oss ikke før vi er kvitt den, sier han.

Det foreligger ingen planer om å gjøre noe med lav temperatur

og dårlig luft på Dragvoll i følge Arntsen. Han påpeker at man må vurdere investeringer med tanke på samlokalisering.

— Det er klart at store investeringer på Dragvoll, når vi er i en prosess hvor vi skal samle oss ikke er en smart bruk av penger. Samtidig må vi tilfredsstille HMS-kravene, også på Dragvoll, sier han.

Eiendomssjef Burheim sier også at man ikke kan forvente store oppgraderinger på bygningsmassen på Dragvoll. I følge Burheim ble det gjort en vurdering av Dragvoll-anlegget i høst, og da kom det bedre ut enn man hadde trodd. Likevel påpeker hun at de følger med utviklingen når det gjelder luftkvalitet på lesesaler og undervisningsrom.

— Det er et vanskelig spørsmål fordi bygget og ventilasjonsanlegget har en alder som tilsier at det burde byttes ut. Samtidig, hvis man skal flytte fra

bygget ganske snart, må man vurdere om det er riktig, sier Burheim.

Samlokalisering fortsatt langt unna

Når det gjelder selve samlokaliseringsprosessen så ligger en samling av NTNUs campuser fortsatt langt fram i tid.

Konseptvalgsutredningen (KVU) om samling av campus ble overlevert til Kunnskapsdepartementet i fjor.

Kunnskapsdepartementet er fortsatt ikke ferdig med kvalitetssikringen av utredningen, som etter planen skulle være ferdig 15. august i fjor. Burheim sier at neste steg er en forprosjektfase hvor man utdeler videre det alternativet som blir valgt.

— Når regjeringen har valgt et konsept de vil gå for, settes det i gang en forprosjektfase hvor man skal konkretisere og skrive detaljert om hvordan prosjektet skal realiseres, sier hun.

Tone Merethe Aasen som sitter i NTNUs campussekretariat sammen med Burheim påpeker at det etter dette venter mer utredning.

— Når man har skrevet detaljert om gjennomføringen av konseptet som blir valgt vil også dette gjennomgå en kvalitetssikring. Først når man er ferdig med denne kvalitetssikringen vil det kunne bli gjort et Stortingsvedtak om finansiering, som sier noe om når man kan begynne å bygge ny campus, sier Aasen.

Har blitt bedre de siste årene

Samlokaliseringen er altså langt fram i tid, og det er vanskelig å si noe nå om når man forventer at ny campus står klar. Studentene kan dermed ikke forvente særlige investeringer på Dragvoll, selv om bygget fortsatt skal brukes en stund til. Karianne Larsen er kritisk til at man ikke ønsker å utbedre Dragvoll fordi man vil bruke pengene på samlokalisering.

— Det er jo flere som klager på luftkvaliteten og temperaturen på lesesalene. Det hjelper ikke oss noe at de som begynner på NTNU om 20 år får bedre læringsmiljø på en ny campus, sier Larsen.

Burheim understreker likevel at de har gjennomført tiltak på Dragvoll.

Etter at program for lærerutdanning

ble flyttet til Moholt har man fått bedre plass i følge Burheim.

— Desto flere studenter det er jo verre blir det for anlegget å håndtere innneklimaet. Men det er fortsatt mangel på blant annet masterlesesalplasser på Dragvoll, sier hun.

Selv om man ikke kan forvente store investeringer i bygningsmassen på Dragvoll påpeker hun at mindre oppussingsprosjekt kan gjennomføres.

Hun trekker fram Nye kafe Site som et eksempel på det.

— Tilbakemeldingene vi har fått på det er at det er populært og at cafeen brukes mye, sier Burheim.

Studentene må bli flinkere til å si fra

Læringsmiljøansvarlig Sverre Johan Bjørke ved Studenttinget får få tilbakemeldinger fra studenter om dårlig innneklima fra Dragvoll. Han mener studenter må bli flinkere til å si fra.

— Studentene undervurderer den påvirkningsmuligheten de har. Det er også veldig få som bruker NTNUs avvikssystem, sier Bjørke.

Han sier at de jobber med å informere folk om avvikssystemet til NTNU og at studentene må bruke det.

Larsen mener imidlertid at avvikssystemet til NTNU funker dårlig.

— Studenttinget har et eget arbeidsutvalg som forbereder saker som skal behandles i Studenttinget. Men når jeg har sendt mail til arbeidsutvalget har jeg bare blitt henvist til avvikssystemet som ikke en gang har fungert de gangene jeg har brukt det. I tillegg er det jo slik at mange nok må rapportere om et avvik før de behandler saken videre, sier hun.

Larsen sier at dette gjør at hun mister tilliten til Studenttinget. Hun mener at dette viser at arbeidsutvalget har liten makt til å få gjennom ting.

Studenttinget har imidlertid et vedtak om at «NTNU kun bør prioritere ytterst nødvendige investeringer på Dragvoll, slik at investeringer der ikke ødelegger for et langsiktig mål om samling av campus». Dermed kan det se ut til at man må innfinne seg med lav temperatur og dårlig luft på Dragvoll. **UD**

SAMLOKALISERING: NTNU har vedtatt de vil gå for samlokalisering av campus, men man vet fortsatt ikke noe om når man kan begynne å bygge.

Det sier noe om at studenter er mindre verdt enn de som jobber.
Slike forhold ville ikke blitt akseptert på en arbeidsplass

KARIANNE LARSEN

Student

AVVENTER INVESTERINGER: NTNU vil ikke gjøre store investeringer på Dragvoll, fordi bygget ikke skal brukes når man får bygd en samlet campus.

22
LEDIGE
TRAINEESTILLINGAR

NYUTDANNA?
START KARRIEREN DIN
I SOGN OG FJORDANE
KARRIERE • UTVIKLING • NETTVERK • LIVSGLEDE

SØK PÅ FRAMTIDSYLKET.NO
SØKNADSFRIST 16.MARS

Den rimelige kaffetesten

Norge er et av de landene i verden der det drikkes mest kaffe, og vi kan trygt anta at studentene får ta på seg mye av æren for dette. Vi har smakt på ulike merker av presskannekafe og trakterkafe som passer inn i studentbudsjettet.

Tekst: **Martha Holmes og An Nguyen** Foto: **Eivind Sandodden Kise**

Hvem drikker vel mer kaffe enn en student som skriver en oppgave i siste liten, eller ligger noen øvinger på etterskudd? Vi begynner med å prøve ut forskjellige varianter av god gammeldags filterkaffe.

Vi bruker en ren Wilfa-trakter til trakterkaffen og passer på å måle opp like mengder kaffepulver og vann for hver kopp. Merkene som skal testes er Ali, Farmers Coffee, Friele og Kjeldsberg. Disse faller inn under samme prisklasse i de fleste butikker.

Butikkenes egne merker har ikke blitt tatt med i testen. Vi har smakt på og vurdert kaffen før vi ser på merket, slik at vi kan holde oss objektive men samtidig ta pris og produsentenes egne beskrivelser av kaffen med i vurderingen.

Filterkaffe

Å trakte kaffe er fremdeles den vanligste måten å lage kaffe på. Det kan være lurt å skylle filteret før du setter på kaffen så du får en renere kaffe som ikke har noen papirsmak.

De som er opptatt av helse vil foretrekke trakterkaffe, ettersom det fine filteret filtrerer ut fettstoffene kahweol og cafestol som påvirker kolesteroldannelsen. Om du drikker mye kaffe bør du rense kaffetrakteren omtrent en gang i måneden. Bruk aldri kolben til å fylle på vann, da fester oljen fra kaffebønnene seg inne i maskineriet på trakteren og kan ødelegge kaffen.

Presskannekafe

Tar du turen innom Trondheims universiteter og høyskoler vil du møte på mange studenter med de stadig mer populære presskannekoppene sine. Å gå til anskaffelse av en slik kopp kan være lurt for å unngå å måtte kjøpe kaffe i kantina hver gang du har en tidlig forelesning.

Presskannen kan brukes på både kokmalt og filtermalt kaffe. Presskannemalt kaffe er derimot best selv om den har litt dyrere kilopris.

Det er fordi den er spesielt tilpasset presskannen ved at kaffebønnene er malt litt grovere, slik at de kan fanges opp av metallfilteret. Da slipper du bunnslam i koppen og kaffegrut i munnen.

Til presskannekaffen bruker vi en liten presskannekopp fra Bodum som vaskes mellom hver kaffesort.

Også her passer vi på å måle opp like mengder kaffe og vann. Av presskannekafe tester vi Kjeldsberg, Friele og Evergood. Evergood sin presskannekafe koster et par kroner mer enn de to andre, men den selges på SiT-kioskene. Det er derfor en type kaffe mange studenter har i presskannekoppene sine.

Resultat

Av de kaffene vi har testet er Farmers Fair Trade vinneren, og Evergood scorer høyest blant presskannekaffene.

Allikevel mener vi Evergood Dark Roast er for dyr. Ali Frokostkaffe smaker ikke noe særlig, men inneholder mye koffein. Den ser ut som om den er billigere enn de andre, men dette er bare et salgstriks.

Posene inneholder mindre. Den klare taperen av testen er Friele, som scorer dårligst både som presskannekafe og som trakterkaffe.

Kjeldsberg sin kaffe havner midt på treet i begge varianter, og er et greit valg.

Er du en kaffeelsker som er villig til å gjøre en litt større innsats for den perfekte koppen? Da anbefaler vi ikke å kjøpe dyr ferdigmalt filter- eller presskannekafe. Det er nemlig slik at de enkle løsningene ikke smaker like godt. Det beste eksempelet på dette vil være pulverkaffe. Går du til anskaffelse av en liten kvern kan du kjøpe hele bønner og male dem opp selv. Da vil kaffen ha en mye ferskere og tydeligere smak enn den du kjøper ferdigmalt i butikken. Et annet tips er å alltid gå for vakumpakket kaffe, som ikke har tørket ut og blitt kjedelig. **UD**

KORT OM KAFFE

•Kommer av tyrkisk «kahve», som igjen slekter på et arabisk ord som betyr «bønnevin».

•Europeisk kaffekultur startet i Wien, og ble introdusert da ottomanerne etterlot seg store mengder kaffebønner etter slaget ved Wien.

•Nordmenn drikker rundt 4 milliarder kopper kaffe hvert år. Rundt 83 % av befolkningen drikker kaffe, og rundt 79 % drikker den ren.

•Kaffedrikkere har redusert risiko for en rekke sykdommer, blant annet type 2-diabetes, Parkinson, Alzheimers, depresjon og blodpropp ifølge videnskap. dk

Kilder: Wikipedia og Norsk kaffeinformasjon.

ALI FROKOSTKAFFE

Billigste pris: Meny 18 kroner (175 gram). Dette er den billigste kaffeposen vi kjøpte, men i motsetning til alle de andre kaffeposene inneholder den bare 175 gram. På pakken reklameres det med at den har ekstra høyt koffeinnhold. Når det kommer til smak og lukt er ikke Ali frokostkaffe noe særlig å skryte av. Den lukter svært lite og smaker tamt. Det at kaffen har en «ekstra kraftig og god smak» stemmer ikke. Den smaker svakt bittert og syrlig. Denne kaffen kan være ideell for deg som ikke er så veldig glad i kaffesmaken men som trenger en kraftig oppkvikker for å komme deg igjennom en hel natt med lesing.

KJELDSBERG ORIGINAL FILTERMALT KAFFE

Billigste pris: Bunnpris 27 kroner (250 gram). Denne kaffen har heller ingen sterk lukt. Smaken er litt flat, men vi merker både litt surhet og litt bitterhet. God balanse, men ikke veldig spennende. En helt grei kaffe til en ok pris. Vi er fornøyde.

FRIELE FROKOSTKAFFE ORIGINAL

Billigste pris: Rema 1000 34 kroner (250 gram).Friele beskriver selv denne kaffen som anvendelig, rund og fyldig. Da vi smakte på kaffen luktet den veldig lite og smakte svært svakt. Her måtte det til litt mer pulver enn det vi har brukt fra de andre kaffemerkene for at kaffen skal smake noe. Den er anonym og har ikke noe særlig ettersmak, men har litt mer fylde enn Ali-kaffen. Rett og slett kjedelig.

FRIELE FROKOSTKAFFE, PRESSKANNE SPESIAL

Pris Bunnpris 31,90 kroner (250 gram). Denne kaffen har en fantastisk søt duft. Kaffen smaker derimot ikke som den lukter. Den smaker rett og slett ikke så mye. Smaken er mild og ren, men det blir desverre for kjedelig.

EVERGOOD PRESSKANNEMALT DARK ROAST

Pris SiT-kantina 46 kroner (250 gram). Etter dårlige erfaringer med Evergoods originale trakterkaffe var vi spent på presskannekaffen. Denne kaffen lukter godt og har en litt dypere smak, men er ikke veldig sterk i smaken.

Den er ikke særlig sur, men fyldig, og balanserer godt mellom bittert og søtt. Den har en mørkere brenningsgrad på bønnene enn de andre kaffene vi har testet. Lysbrent kaffe er mer syrlig og fruktig, mens mørkbrent kaffe smaker mykere og dypere. Den lange og gode ettersmaken trekker opp, men vi er ikke sikre på om den er verdt prisen.

KJELDSBERG ORIGINAL PRESSKANNEMALT KAFFE

Pris Bunnpris 31,90 kroner (250 gram). Selv om denne kaffen har en ganske svak lukt, smaker den sterkere enn Friele sin. Den er fyldig og balanserer mellom sødme, bitterhet og syrlighet, men er ellers ganske flatt. Vi etterlyser fremdeles smak. Den nøtteaktige ettersmaken trekker opp.

Kartlegg barnehjerner

Det intrikate nettverket av koplingar i hjerna er ikkje lodda på ein dag. I ein bortgøymd kjellar på Dragvoll kartleggast hjerneaktiviteten til spedbarn for å finne ut korleis syn og motorikk heng saman.

ELEKTRODEHETTE: Embrik har fått elektrodar festa til hovudskallen sin som skal måle respons i hjernen.

► **HJERNEAKTIVITET**
TEKST: **Tora Olsen**
FOTO: **Odin Drønen**

Professor ved psykologisk institutt Audrey Van der Meer og stipendiat Seth B. Agyei ved Nevrovitskapleg utviklingslab har testa og kartlagt hjerneaktiviteten til over 250 spedbarn. Dei vil finne ut av korleis hjerna utviklar seg det fyrste leveåret. Meir spesifikt undersøker dei syn og korleis evna til å skilje mellom ulike typar rørsler kjem til.

– Vi trur at spedbarn ser verden heilt annleis og mykje meir kaotisk. Barnet må lære seg å prosessere informasjonen frå auga og tilpasse synet sitt, forklarar Van der Meer.

Alltid beredt
For å undersøkje korleis hjerna og synet utviklar seg har dei late spedbarn

på både 3-4 og 11-12 månader kikke på skjermar med rørsle. Dei skil mellom tre ulike typar rørsle: mot barnet, bort frå barnet og eit heilt tilfeldig mønster. Ved hjelp av kamera som gjenkjenner hornhinnerefleksar har dei fulgt kvar barna har festa blikket og korleis dei følgjer med på skjermen.

I eit av forsøka ser spedbarna på ei roterande skive som blir større og større. Dette gir ein illusjon av ein ball som kjem mot barna og skal til å treffe dei.

– Barn har dårlegare 3D-syn og bileta på skjermen verkar meir ekte. Kvar gong dei ser ballen kome mot seg trur dei at dei skal bli truffen. Vaksne forstår at det er ein skjerm, og blir ikkje skremde på denne måten. Faktisk så sovna ein av våre vaksne kontrollpersonar under forsøket, seier Van der Meer og ler.

Dei fleste spedbarna dei har testa er veldig fokuserte. Dei stirrar intenst

på skjermen, med open munn og slev nedover haka. Antakeleg er det litt skremmande, men Van der Meer fortel at berre eit par barn av dei 250 testpersonane blei ordentleg skremde.

– Vi gjer forsøk der eit bilete av ein ball veks asymmetrisk på skjermen, slik at det oppstår ein illusjon om at ballen har passert forbi dei. Spedbarna vil då snu seg og kikke seg over skuldra, for å sjå kvar det blei av ballen, seier ho.

Son til inspirasjon
Det er eitt-åringane som følgjer ballen, og dei reagerer gjerne ved å dukke unna, blinke eller beskytte seg med hendene. Når dei gjer den same testen på 3-4 månadar gamle barn er det lite respons å merke. Dei har rett og slett ikkje lært seg at noko som kjem mot dei i stor fart er farleg.

– Når vi skulle starte opp dette eksperimentet prøvde eg det fyrst ut på min eigen son, som no er blitt sytten.

Kvar dag testa eg om han blinka når eg førte handa mi i stor fart mot ansiktet hans. Det var ikkje før storebroren prøvde å ta armhevingar over han og fall på han, at sonen lærte seg å blinke. Han hadde ikkje forstått kor farleg det kunne vere at noko kjem mot deg i stor fart, fortel Van der Meer.

Hjernekart
Ved å bruke ein teknikk kalla EEG (elektroencefalografi) har Van der Meer og Agyei kartlagt hjerneaktiviteten når barna ser på rørsle. EEG er velkjend for dei fleste som har sett filmar frå Hollywood. Det er eit apparat som festar elektrodar til hovudskallen og plukkar opp alle dei elektriske signala som hjerna sender. Nevroner, altså nerveceller, kommuniserer med kvarandre ved å sende elektriske signal.

– EEG registrerer overflateaktiviteten i hjernen. Men vi har inverse

matematiske modellar som reverserer aktiviteten slik at vi kan peike ut kvar i hjerna signala oppstod. Det fungerer som eit kart, seier Van der Meer.

UtsytredebrukarpåNevrovitskapleg utviklingslab er ikkje som den gamle typen, der ein og ein elektrode blir klistra på skallen. Dei er derimot festa tett i tett inne i kuplar på ei hette som blir trædd over hovudet på barnet.

– Spedbarn har tynnare hovudskalle enn vaksne og mindre hår, slik at det er lettare for elektrodane å plukke opp gode signal, fortel Van der Meer.

Slik kan dei kan spore responsen i hjerna til spedbarna når den virtuelle ballen kjem mot dei. Det er tydlige forskjellar mellom korleis hjernen prosesserer synsinntrykka etter dei åtte ekstra månadane med utvikling.

– Hå dei yngste barna er det mykje aktivitet i store delar av hjernen. Ho gjenkjenner at det er rørsle som skjer, men klarar ikkje å skilje mellom dei ulike typane, seier Agyei.

Hå barn som har nådd eitt-års alderen har ein lokalisert respons i synsbarken. Den blir sendt til parietallappen, som er der rørsle blir prosessert. No rekk barnet å forstå og reagere på det som skjer, i motsetnad til i 3-4 månaders alderen.

– Dei ulike nervecellene i hjernen har spesialisert seg og kommuniserar meir effektivt. Hjernen har lært seg å samarbeide og å filtrere ut signal som ikkje er interessante. Ho plukkar ut den viktige infomasjonen raskare, seier Agyei.

Motorikk
Agyei forklarar at læring er repetisjon: kvar gong du opplever noko blir ein overgang mellom to nerveceller, kalla synapsar, stroke. Dermed går det litt fortare for hjerna å gjenkjenne og tolke signala etter kvar nye repitisjon.

– For å hugse noko må hjernen din relatere det til noko anna. Barna som har nådd eitårsalderen har byrja å røre på seg sjølv. Dei har opplevd synsinntrykka vi gir dei før, og gjenkjenner dei difor fortare, forklarar Agyei.

Fordi dei yngre barna ikkje har byrja å krype eller gå rundt på eiga hand, er det ikkje så viktig å kunne bedømme avstand og hastigheit.

– Barn kan kople si eiga rørsle opp mot rørsle dei ser. Syn og motorikk er tett knytte saman, så det hjelper ikkje å bli bære eller trilla rundt, seier han.

«Use it or lose it»
Dei fyrste åra av livet ditt er dermed ganske kritiske for læring. Sers mykje av dei sansane du skal ha resten av livet blir utvikla.

– Når du er yngre er hjerna di meir

open. Det tyder at det er fleire høve for å lage bindinger mellom hjernecellene. Når ein blir eldre er det færre endringar ein kan gjere, forklarar Agyei.

Van der Meer trekk fram språk som eit døme. Kinesisk språk skil ikkje mellom r og l, men veldig unge kinesiske spedbarn kan høyre denne skilnaden.

– Fordi forskjellen på r og l ikkje er viktig på kinesisk, mistar hjernen etterkvart koplinga for å gjenkjenne den. Når ein ikkje tek i bruk nettverk i hjernen vil dei forsvinne til fordel for andre, seier Van der Meer.

Ho fortel at også i hjernen til blinde menneske vil høyrseleområde ta over områder som før hadde synsnerver.

Om ein då kunne restaurere synet til nokon som var blinde, ville dei sannsynlegvis sjå heilt annleis enn før.

– Nevrona og kontakta mellom dei må bli brukt for å oppretthalde sin funksjon. Det er som ein sti som må bli brukt, elles veks den til og forsvinn i skogen, seier Van der Meer. **UD**

TYDELEGE RESULTAT: Småbarn går fort lei av ting og blir urolege. I forsøka på NU-lab er det ideellt, då dei gir sers tydlige resultat på EEG. Vaksne har ein tendens til å tenkje på anna under eksperimentet, mens spedbarn har fokus på ein ting i gongen.

– Et betydelig rettssikkerhetsproblem

Universiteter har tidligere utestengt uaktsomme studenter på eksamen. Nå kan en ny dom i Gulating lagmannsrett endre denne praksisen.

KLAGENEMD

- Universitet- og høyskoleloven § 4-7 (1) b) lyder som følger:
(1) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan annullere eksamen eller prøve eller godkjenning av kurs hvis kandidaten b) forsettlig har forsøkt å fuske eller forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket i forbindelse med gjennomføring av, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen eller prøve, eller under gjennomføring av vedkommendekurs
- Dersom studenten klager på vedtaket i NTNUs klagenemd, vil klagenemda vurdere saken basert på eventuelle nye opplysninger som har kommet inn. Dersom det opprinnelige vedtaket består, blir saken sendt videre til det nasjonale klageorganet Felles klagenemnd for en endelig avgjørelse.
- Felles klagenemds fire sanksjonsmuligheter:
(1) ingen reaksjon
(2) å anullere studentens eksamen
(3) i tilfeller ved grov uaktsomhet utestenge studenten i ett semester
(4) ved fusk å utestenge studenten i to semestre.

► FUSK

TEKST: Kyrre Ryeng

ILL.FOTO: Eivind Sandodden Kise

I desember skrev Bergens Tidende om jusstudenten Martin Baadshaug, som etter eksamen i forvaltningsrett våren 2012 ble anklaget for fusk. Årsaken var at han hadde glemt igjen notater på pulten da eksamensvaktene kontrollerte de tillatte hjelpemidlene før eksamen startet. Opprinnelig ble Baadshaug utestengt, men han tok kampen til retten, og fikk til slutt i lagmannsretten gjennomslag for at han ikke hadde fusket.

Domstolen slo fast at man må ha en intensjon om å oppnå en fordel på eksamen for å bli dømt, og at loven ikke la klare retningslinjer for hva som regnes som fusk. Lagmannsretten

påpekte at mangelen på presisjon av loven kan utgjøre «et betydelig rettssikkerhetsproblem».

I 2012 ble en student ved NTNU foreslått utestengt da det ble hevdet at hun hadde opptrådt uaktsomt på eksamen. Det ble også i denne saken slått fast at studenten ikke hadde hatt en intensjon om å fuske. Lektorstudenten Kristine foretrekker å være anonym fordi hun har opplevd personlige traumer som følge av anklagen.

Frykter forhåndsdomming

Kristine ble utestengt i ett semester da det ble slått fast at hun hadde opptrådt grovt uaktsomt på eksamen. Årsaken var at hun under en eksamen der hun brukte PC hadde tatt opp en minnepenn under eksamen.

Kristine forteller at hun vet bruk av minnepenn er ulovlig, men at hun

hadde tabbet seg ut ved å ta den opp av gammel vane, for å lagre teksten underveis. Minnepennen ble inndratt og senere gjennom søkt, men det ble ikke gjort funn av relevant innhold som kunne brukes på eksamen.

– NTNUs klagenemd erkjente den gang at de ikke trodde jeg hadde intensjon om å jukse på eksamen. Men funnet av minnepennen i seg selv, ble ansett som fusk, sier hun.

Kristine ble først foreslått utestengt i ett semester grunnet grov uaktsomhet. Denne avgjørelsen ble senere omgjort til annullering av eksamen.

Hun etterlyser flere veier å gå når et hjelpemiddel beviselig ikke benyttes for å oppnå en fordel på eksamen.

– Hvis hjelpemiddelet ikke gir en fordel, burde det ikke kunne karakteriseres som ulovlig hjelpemiddel, og dermed kan det ikke være snakk om fusk, sier hun.

Hun føler mange fuskmistenkte nærmest kan være forhåndsdømt når det opprettes en sak mot dem.

– Det kan virke som om man ikke vet hvordan en skal jobbe med en sak, når mistanken ikke faller under definisjonen av fusk, sier hun.

– Blir strengere behandlet

Halfdan Mellbye i Steenstrup Stordrange DA har vært Baadshaugs advokat i saken mot den tidligere jusstudenten. Mellbye forteller at praksisen i felles klagenemnd er for streng, og påpeker særlig tre forhold der vurderingene ofte blir strengere enn lovgiver har lagt opp til.

– For det første samsvarer ikke fuskbegrepet nemnden behandler saker etter, med lovens innhold. Dette er temaet i lagmannsrettens dom i Baadshaugs sak, sier han.

For det andre kreves det at vedkommende har opptrådt grovt uaktsomt. I flere saker i Felles klagenemnd er fuskereaksjoner ilagt selv om studentens handlinger har avveket lite fra det akseptable, forklarer Mellbye.

For det tredje mener Mellbye at Felles klagenemd legger opp til en i overkant streng reaksjonsmåling. Til

vanlig har nemda fire valg i fuskesaker (se faktaboks).

– Felles klagenemd har imidlertid flere ganger uttalt seg slik at det virker som om de mener at kun de to strengeste reaksjonene skal brukes, sier han.

Mellbye sier han tidlig ble overrasket over hvor strenge reaksjoner som ble gitt i mindre alvorlige fusk- og uaktsomhetssaker av klagenemnden.

Han forteller at det er forskjell på hvordan fusksaker blir håndtert når det er forskere som er involvert, sammenlignet med studenter.

– Studentene blir strengere behandlet, til tross for at man vel burde sette større krav til profesjonelle forskere enn studenter under utdanning, sier han.

Uenig i tolkningen

Advokat Håvard Holdø hos Regjeringsadvokaten har representert Universitetet i Bergen og staten i saken mot Baadshaug. Holdø forteller at staten anket dommen fra lagmannsretten, fordi retten etter statens syn la en feil tolking av fuskbegrepet i universitets- og høyskoleloven til grunn for sin avgjørelse.

– Når lagmannsretten skriver at fusk forutsetter ureddelig eller uhederlig atferd fra studenten, er dette i strid med dagens lovbestemmelse som sier at fusk også kan være grovt uaktsomt, sier Holdø.

Han forklarer at skillet mellom uaktsomhet og grov uaktsomhet, må baseres på en konkret vurdering av de faktiske forholdene i saken.

– Det er en juridisk vurdering hvor graden av uaktsomhet vurderes, og da særlig spørsmålet om det foreligger en opptreden som utgjør et markert avvik fra vanlig forsvarlig handlemåte, sier han.

Holdø framhever at Baadshaugsaken er av prinsipiell interesse da lagmannsrettens tolkning av fuskbegrepet vil kunne få store konsekvenser for gjennomføringen av eksamener ved universiteter og høyskoler.

– En dom fra Høyesterett vil være styrende for tolkingen av fuskbegrepet og for normen for grov uaktsomhet i framtidige fuskesaker, sier Holdø.

Felles klagenemd

Nestleder Knut Andreas Bostad i Felles klagenemnd forteller at kriteriet Felles klagenemnd legger til grunn for at uaktsomheten skal være grov, er at det foreligger «en kvalifisert klanderverdig opptreden som gir grunn til sterke bebreidelser for mangel på aktsomhet».

– Grov uaktsomhet forutsetter at studenten ikke har foretatt fuskehandlingen bevisst eller med vilje, og kan for eksempel forekomme i tilfeller hvor studenten har forvekslet et lovlig hjelpemiddel med et ulovlig, sier han.

Han fastslår at de fleste av sakene de behandlet i 2013 resulterte i de to strengeste reaksjonsmulighetene.

– Felles klagenemnd konkluderte med utestenging i ett eller to semestre grunnet grov uaktsomhet eller forsett i et flertall av sakene vi hadde til behandling, sier han.

Bostad legger til at han ikke vet hvordan saker som involverer forskere behandles. **UD**

MIN LINJEFORENING - LIPTON

Tre glade jenter fra Lipton, linjeforeningen for engelsk språk og litteratur, hilser Under Dusken velkommen. Linjeforeningskontoret er intimt, og på veggen henger flagget til delstaten California. Ellers er rommet fylt med stoler, bord og en porsjon godt humør.

Fødselen

Lipton bygger på grunnvollene til en tidligere linjeforening og er en av de ferskeste på NTNU. Anne Lovise Finnøy, lederen for Lipton, var til stede da linjeforeningen først ble unnfanget i sommeren 2013. Den forrige linjeforeningen Elef ble oppløst, og det så ut til at engelsk ikke hadde noen faddere dette året. Folk var forarget over situasjonen og det måtte handling til.

– Vår første leder, Albert Rødø, tok affære og ordnet opp i fadderproblemet. Etter dette var Lipton et faktum, sier Finnøy.

Det er ingen som vet hvorfor man falt på navnet Lipton, men Finnøy kan fortelle at de er

svært glade i te, akkurat som engelskmenn flest.

Løver på banen

Lipton hviler ikke på laurbærbladene og har planer for å gjøre litt av hvert dette semesteret. Jentene er svært hemmelighetsfulle og tør ikke å røpe alt det de har planlagt, i tilfelle konkurrerende linjeforeninger stikker av med ideene deres. En annen unik idé de har er designet på t-skjortene til fadderne.

– Det har blitt en tradisjon for å lage utseendet på t-skjortene selv, hvor det er kreativiteten til den enkelte som setter grenser for hva man kan designe, sier Finnøy.

Lipton bemerker seg også i sport, og fotballaget deres, The Hooligans, beskrives som noen raskinn på banen i typisk engelsk stil.

– Vi er beinharde på fotballbanen og vi herjer som regel midt på tabellen i Dragvoll-ligaen, sier Finnøy.

Gløs + Dragvoll = sant?

Lipton er glad i å fikse fester og sosiale sammenkomster hvor hele linjeforeningen kan møtes. I anledning valentinsdagen 14. februar gjorde Lipton noe nytt og feiret på nattklubben

Me, sammen med Delta fra Gløshaugen.

– En slik ordning passet bra, siden Delta er herredominert og Lipton har et overskudd på damer. På denne måten utfylte vi hverandre, sier Finnøy.

Det er usikkert om kvelden med Delta produserte noen gode kjærlighetshistorier, men den sprudlende latteren som fyller rommet tyder på at det ble en fin kveld.

– Jeg tror det skjedde masse ting, men jeg fikk ikke med meg alt, sier Finnøy i en offisiell kommentar. **UD**

Tekst: Siri Overn

OMSTRIDT: Det er stor uenighet om hvilke positive og negative konsekvenser handelsavtalen vil få for Norge og EU

Et mulig økonomisk NATO

Den omstridte handelsavtalen mellom USA og EU forventes ferdigstilt i slutten av 2015. Forskning spår at avtalen kan ha en negativ effekt på Norges handelseksport til USA.

▶ HANDELSAVTALE

TEKST: **Mathias Moene Rød**
FOTO: **cc 2-0 Jess Hurd, NoTTIP**

Transatlantic Trade and Investment Partnership er et forsøk på å opprette fellesstandarder i EU og USA som vil kunne påvirke både Norge og det internasjonale samfunnet.

Direktør Ulf Sverdrup i Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI) omtaler TTIP som verdens største frihandelsavtale. Han trekker fram at EU og USA dekker omtrent halvparten av verdensøkonomien og at en avtale derfor også vil være viktig for tredjeparts land som Norge.

– Kombinert med et ønske om å styrke det transatlantiske samarbeidet har enkelte kalt dette et slags

økonomisk NATO, sier han.

Den transatlantiske avtalen er inne i sin 8. forhandlingsrunde og skal etter planen ferdigstilles i 2015. Sverdrup mener at en forklaring på det voksende antallet bilaterale avtaler en ser i dag er et resultat av manglende framgang i det multilaterale handelssystemet til Verdens Handelsorganisasjon.

– Jeg tror de bilaterale avtalene kan skyldes en endret geopolitisk situasjon der det politiske maktforholdet i verden er i endring, sier han.

Det økonomiske aspektet

EU's lovfremmende institusjon, Europakommisjonen, beskriver TTIP som en mulighet til å få bedre tilgang i det amerikanske markedet og vice versa. En reduksjon av tollbarrierer vil bane vei for mer frihandel.

Kommisjonen mener dette vil øke

muligheten for investeringer, en bedre økonomi og flere jobber.

Doktor i økonomi og seniorforsker Arne Melchior ved NUPI påpeker at det å regne på utfallet av TTIP-avtalen, både sett med norske og internasjonale øyne, kan være en utfordring. Han understreker at resultatet avhenger av de institusjonelle løsningene.

Melchior understreker at handelen mellom USA og EU begrenser seg til bare fire prosent av verdenshandelen, og at TTIP derfor er langt fra å være verdens største handelsavtale.

Likevel påpeker Melchior at avtalen er sentral i internasjonal handel.

– EU og USA har mulighet til å legge til rette for bedre globale standarder gjennom TTIP. USA og EU står for 40 prosent av verdens bruttonasjonalprodukt (BNP) når det gjelder kjøpekraft, og er derfor

dominerende internasjonale aktører.

Melchior presiserer at tiden der nasjonale økonomier handlet med hverandre og hvor all aktivitet skjedde på tvers av landegrensene er over.

– Globalisering betyr at salg fra filialer eid av transnasjonale selskaper er viktigere enn handel over grensen, sier han.

Det har blitt gjort flere studier på hvilken økonomisk effekt en TTIP-avtale vil ha for Norges nærmeste handelspartner EU. Forskningsresultater spriker fra det negative til det positive.

– Et generelt problem med de økonomiske modellene er at de tar utgangspunkt i den handelen som allerede eksisterer. Fjerning av handelshindere kan føre til økt eksport i nye sektorer, og hvis handelen i utgangspunktet er liten,

Førsteamanuensis Ivar Alvik ved UiO
Foto: Universitetet i Oslo

Seniorforsker Arne Melchior, NUPI
Foto: NUPI

Direktør Ulf Sverdrup ved NUPI
Foto: NUPI

Leder Petter Tittland i ATTAC
Foto: Hans Nøstdahl

kan endringene bli større enn det modellene viser, sier Melchior.

Hva med Norge?

NUPI har foretatt en begrenset analyse av norsk vareeksport til USA og EU og predikerer en reduksjon på rundt 400 millioner kroner i hvert marked. Dette utgjør en relativt beskjeden effekt på 0,1 prosent av samlet eksport, men enkelte sektorer vil i følge rapporten bli rammet hardere enn andre.

– Vi har funnet at særlig sjømatsektoren og transportmidler, inkludert skip og boreplattformer, får oppleve en negativ konsekvens av TTIP med et mulig fall på henholdsvis 7 og 12,5 prosent i eksporten til USA, sier Melchior.

NUPI-direktør Ulf Sverdrup påpeker at vi i Norge gjennom EØS-avtalen trolig kommer til å få inn reguleringer dryppvis ved en felles handelsavtale mellom EU og USA.

– Det trenger nødvendigvis ikke å se så mørkt ut for Norge selv om vi er et tredjepartsland. Kommisjonen har selv påpekt at Norge står sterkere på grunn av EØS-avtalen med EU enn det andre tredjepartsland, som for eksempel Sveits, gjør, sier han.

Sverdrup tror ikke at det er noen grunn til å tro at forholdet til EU vil bli dårligere ved en eventuell avtale.

Likevel presiserer han at Norges forhold til USA ikke nødvendigvis

blir bedre med en TTIP-avtale, ettersom tredjepartsland vil kunne merke at landene som inkluderes i handelsavtalen stiller med konkurransefordeler.

Kritisk til TTIP

På tross av lovord fra EU er det ikke alle som er enige i at gresset er like grønt på den andre siden av Atlanterhavet.

Leder Petter Slaatrem Tittland i solidaritetsbevegelsen ATTAC ser mange problemer med TTIP, men presiserer at avtalens konsekvens, der makt blir delegert bort fra demokratiet, uten tvil er det største.

– Man kan si at det er to hovedutfordringer med TTIP-avtalen. Det institusjonelle problemet, altså mangelen på en demokratisk påvirkningskraft ved avtale, samt hvordan den kan overstyre dagens reguleringer, EU's «sikkerhetsnett», sier han.

Det har blitt rettet sterk kritikk mot avtalens mangel på åpenhet og debatt etter at EU-myndigheter i 2013 ga Kommisjonen et mandat til å forhandle frem en TTIP-avtale. Lekkasjene som har nådd ut fra forhandlingsrommet har vært urovekkende, mener Tittland.

– Vi har hørt om reguleringer som kan være skadelig, særlig for forbrukeren, når det kommer til regulering av industri, kjemikalier, kosmetikk, matproduksjon. En

transatlantisk fellesstandard kan undergrave et hardt tilkjempet borgervern. Hvis TTIP blir vedtatt er det ingen vei tilbake, og derfor er det viktig at folk blir informert om avtalens mørke sider, mener Tittland.

Rettslig søksmål mot stater

Investor-state dispute settlement (ISDS) har blitt en av de mer kontroversielle delene av avtalen. ISDS er en

– ISDS er et internasjonalt rettsregime som er utviklet for å beskytte investeringer i mindre stabile steder i verden, men som i TTIP også vil få anvendelse på investeringer mellom stabile land, sier han.

Alvik forklarer at poenget med ISDS er å gi investorene mulighet til å håndheve sine rettigheter mot statene.

Likevel er det flere aspekter ved ISDS som kan gjøre det kontroversielt.

Det trenger nødvendigvis ikke å se så mørkt ut for Norge selv om vi er et tredjepartsland

ULF SVERDRUP

Direktør ved NUPI

internasjonal rettsordningsinstans som skal løse uenigheter mellom stater og private selskaper. The Economist beskrev i 2014 ISDS som en mulighet for rike selskaper til å saksøke stater hvis de gjennomfører lovtiltak for å hindre utnyttelse av naturressurser og statens innbyggere.

Førsteamanuensis Ivar Alvik ved Det juridiske fakultet ved UiO mener at denne beskrivelsen kan være misvisende.

– Et negativt aspekt med ISDS er at den i noen grad underminerer de nasjonale domstolenes rolle. Likevel er for tiden ISDS den eneste rettslige mekanismen vi har som gir mulighet til effektiv håndheving av investorrettigheter i en handelsavtale av denne typen. Uten ISDS vil trolig ikke den transatlantiske avtalen være gjennomførbar, konkluderer Alvik.

UD

Ta lærerutdanning som påbygning på heltid eller deltid:

- praktisk-pedagogisk utdanning heltid (PPU)
- fleksibel praktisk-pedagogisk utdanning (FPPU)

Søknadsfrist 15. april

www.ntnu.no/studier/laerer

VI LEter ETTER DE GODE HODENE OVERALT

Vi leter etter deg som vil bli en lærer du selv gjerne skulle hatt

NTNU

Kunnskap for en bedre verden

SPORTSKALENDER

FOTBALL

Den nyopprettede fotballforeningen Trondheim studentfotballforening spiller andre runde i serien 13.-15. mars.

DANS

Danseglade par fra NTNUI deltar i dansekonskurranse i Skaunhallen utenfor Trondheim 14. mars. Kle deg i grønt og ta turen!

BASKETBALL

Hvis du ikke vil dra helt til Skaun, kan du heller få med deg sesongens siste basketkamper samme helg. NTNUI Geeze spiller blant annet sin siste kamp mot Aalesund Sharks 14. mars.

PREMIER LEAGUE

For de som er mer komfortabel med sport sett fra sofaen, kan Premier League kanskje friste mer. Manchester United møter Tottenham 15. mars klokken 17.

VOLLEYBALL

Går du på HiST og har lyst til å spille volleyball? Møt opp på treninger, mandager klokka 20 og onsdager klokken 17.30 på Birralee International School, og tirsdager klokken 20 på Nidarvoll skole.

SKI

Til tross for små vårtegn i Trondheim, er det fremdeles muligheter for skiturer i turområdet. Sjekk om du er en bedre skismører enn landslagets.

Vil fokusere på bredden

Den nye NTNUI-lederen er 22 år, i all hemmelighet svensk, og studerer matte og fysikk ved NTNU Gløshaugen. Sporten hans? Innebandy.

Tekst: Kamilla Elise Ose Hobber Foto: Anniken Larsen

Fredrik Lundquist har vært med i NTNUIs hovedstyre i to år, først som kasserer og deretter som nestleder.

Han gleder seg til å ta fatt på rollen som ny leder i NTNUI.

– Det var et naturlig skritt å ta etter to år i hovedstyret. Jeg har lyst til å påvirke studentidretten. Det er noe som har gitt meg veldig mye, og nå har jeg lyst til å gi noe tilbake. Jeg liker NTNUI som organisasjon og har lyst til at NTNUI fortsatt skal gi det tilbudet de har til studentene, forteller Lundquist.

Deilig å være svensk i Norge
Lundquist er oppvokst i Täby i Sverige og flyttet til Norge da han begynte på videregående. Han er fornøyd med livet i Norge, og spesielt med å ha infiltrert ledelsen i Norges største idrettsorganisasjon. På fritiden rekker han ikke å gjøre så mye annet enn skole- og kontorarbeid, i tillegg til innebandy.

– Som de fleste som er med i NTNUI er jeg glad i idrett, og det blir mest innebandy og løping. På den andre siden er jeg også glad i å slappe av etter en lang dag, sier han med et

lurt smil.

Sivilingeniørstudenten forteller at det er en del tid som går med på å være leder i Norges største idrettsorganisasjon, men at det ikke er et problem dersom man er flink til å organisere timeplanen.

– Jeg har ikke strøket enda, sier han og ler.

Fokuserer på breddeidrett

Lundquist sier at han ønsker å fortsette den gode driften som allerede gjøres i NTNUI. Han synes det er viktig at de har et lavterskeltilbud for studenter som vil drive med idrett, uansett nivå.

– NTNUI er inne i en god periode akkurat nå og vi har mange gode tilbud. Det jeg har lyst til å fortsette med er å få fram bredden.

– Folk hører som regel om eliten, de som deltar i VM. Vi får ikke godt nok fram de gode tilbudene NTNUI har, forteller Lundquist.

Han mener det er viktig å trekke fram breddeidretten i NTNUI, hvor alle medlemmer har mulighet til å delta i nærmere 60 forskjellige idretter, uten noe som helst form for

forkunnskap.

De tilbyr kurs og har nybegynnerlag i alt fra fotball til rumpeldunk. I tillegg har noen grupper opprettet mosjonstimer hvor alle kan være med å trene.

Ingen store endringer

Stillingen vil gå ut på å representere NTNUI ved ulike arrangementer, og ledelse av hovedstyret. I tillegg er Lundquist nå kontaktpersonen for NTNUI, og alle avtaler som forhandles fram må gå gjennom han.

– Den tidligere lederen, Kristian Solvin, arbeidet mye med et nytt idrettsanlegg på Lade. Jeg vil fortsette å arbeide videre med dette i samarbeid med kommunen, sier han.

Ingen trenger å bekymre seg over for store endringer i organisasjonen.

– Jeg synes NTNUI fungerer veldig bra som organisasjon nå. Endringene som vil bli gjort handler om hovedstyret sitt arbeid, og å fortsette den gode driften. Det er ikke noe studentene vil merke mye til, sier Lundquist. **UD**

Studere på Svalbard?

Universitetssenteret på Svalbard tilbyr studier i
biologi, geologi, geofysikk og teknologi

Søknadsfrist: 15. april
Mer info: www.unis.no

HÅVARD EIDHEIM
23 år, informatikk
Har fektet i 1,5 år
Favoritttaktikken er å se for seg at
han slår motstanderen i ansiktet

Studenter føler de blir «avbefalt» utveksling

PROVOSERT: Hilde Skeie ved Internasjon seksjon meiner det er mot NTNU sin handlingsplan å fraråde utveksling.

NTNU har flest studentar som vel å reise på utveksling, men skilnaden mellom fakulteta er stor. Mange studentar klagar over dårleg tilrettelegging og rettleiing.

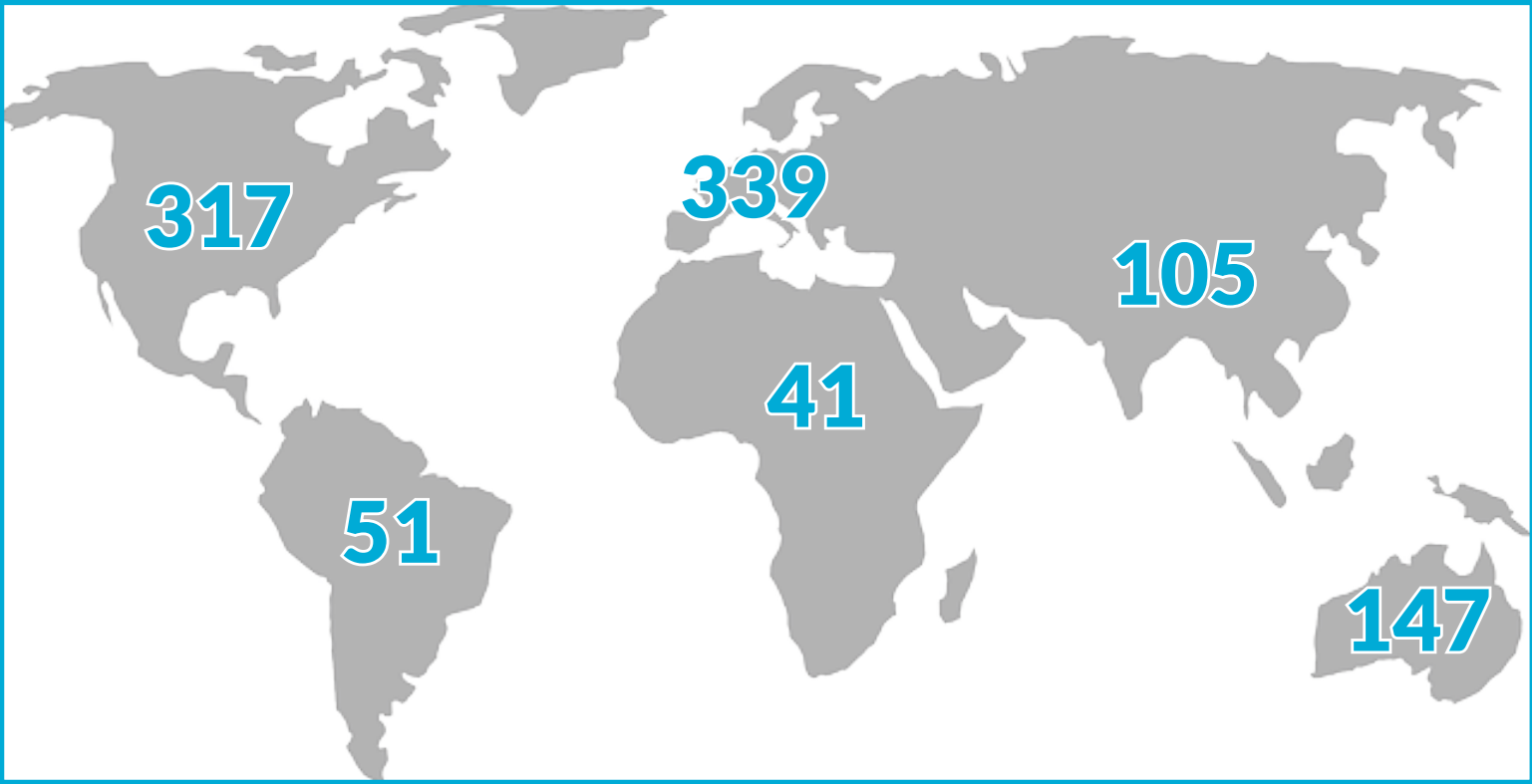
► UTVEKSLING
TEKST: Ingrid Vik Bakken
FOTO: Hildur Augustsdottir

Ingeniørstudentane reiser mest på utveksling, medan fakultetet for Samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT) er blant dei med færrest studentar som reiser ut.
— Vi ser at det er ein tydeleg nedgang i antall søkarar ved SVT-fakultetet. Det er få som er ute på utveksling dette semesteret, seier Merete Knudtson Strømsland, som jobbar med internasjonalisering på fakultetet.
Ho har ingen god forklaring på nedgangen, men understrekar at dei jobbar med å få pila til å peike i positiv retning igjen.

Misnøye med tilrettelegging
Heidi Ringen er tredjeårsstudent på profesjonsstudiet i psykologi, og vurderte førre semester å søke om utveksling. Men fordi det var viktig for Ringen å fullføre studiet på normert tid, opplevde ho risikoen knytt til å reise på utveksling som for stor. Ho droppa difor søknaden.
— Du må leggje ned så mykje arbeid i å få godkjent fag på førehand, men du har ingen garanti for at dei blir godkjend når du kjem tilbake. Den risikoen var eg derfor ikkje villig til å ta, seier ho.
Ho er kritisk til rettleiinga ved instituttet, som ho skildrar som svært mangelfull.
— Instituttet hjalp meg lite med konkrete ting og kunne verken kome med anbefalingar eller erfaringar. Det verkar som at ein har liten oversikt over mogelegheitene for utveksling, seier ho.

Vi har ein lang veg å gå
På profesjonsstudiet i psykologi er det 3 studentar i utlandet dette semesteret.

KVAR REISER FOLK? (Av totalt 1000 studentar) Kjelde: Internasjonal Seksjon

Med omtrent 350 studentar totalt, er studiet langt frå å nå målet til internasjonal seksjon om at 40 prosent av studentmassen skal utveksle.
Leiar Magne Arve Flaten ved psykologisk institutt innrømmer at dei har ein lang veg å gå.
— Eg er langt frå nøgd med talet på studentar som vel å reise, men vi jobbar med å gjere utveksling enklare, seier han.
Blant tiltaka instituttet har iverksett, er å endre fagplanen slik at det ligg inne tre semester med opning for utveksling. I tillegg jobbar dei med å få på plass betre samarbeidsavtalar, men Flaten seier at det krev mykje tid og ressursar.
— Per dags dato manglar vi midlar til å jobbe med dette, men vi skal søke om eksterne midlar igjen til hausten. Dersom vi får det skal vi få på plass ein avtale i løpet av 2016, seier han.

Haldningsproblem
I tillegg til dårleg rettleiing har psykologistudent Ringen heilt frå byrjinga hatt inntrykk av at tilsette ved instituttet er negative til at studentane utvekslar.
— Den første veka som student ved NTNU var vi på eit infomøte med instituttet. Der fekk vi høyre at

BLEI HEIME: Heidi Ringen er kritisk til manglande veiledning fra institutta.

psykologiutdanningen er så bra på NTNU at det faglig sett ville vere dumt å reise, seier ho.

Leiar Hilde Skeie for Internasjonal seksjon vert trist og provosert over å høyre at studentar vert anbefalt å ikkje reise ut.

— Det er hårreisande dersom tilsette ved institutta «avbefaler» studentar å reise. Det går i mot NTNUs internasjonale handlingsplan og pålegg frå Kunnskapsdepartementet og er svært alvorleg, seier ho.

Ho viser til Stortingsmeldingar og Nokuts studietilsynsforskrifter, som slår fast at alle studentar har krav på rettleiing og tilrettelegging for utvekslingsopphold. Ho har møtt fleire studentar som fortel liknande historier som Ringen.

Vi skal tilretteleggje

Prodekan for utdanning Torberg Falch ved SVT-fakultetet meiner det ikkje er greit å råde studentane til å bli heime.

— Vi skal leggje til rette for utanlandsopphald og oppfordre folk til å reise, seier han.

Han vedgår at fakultetet kan bli betre på å leggje til rette for utveksling.

Også Instituttleiar Magne Arve Flaten ved psykologisk institutt tykkjer det er synd dersom studentane

Det er hårreisande dersom tilsette ved institutta «avbefaler» studentar å reise

HILDE SKEIE

Leiar for Internasjonal seksjon

oppfattar at dei ikkje bør reise på utveksling.

Påstandane om at tilsette ved instituttet har «avbefalt» studentar å reise på utveksling kjenner han ikkje til, men han understrekar at han sjølv ser viktigheiten i spørsmålet.

Han har ingen god forklaring på at talet av studentar som utvekslar går ned, men legg til at mange nok vel å bli på NTNU fordi den faglege kvaliteten er god.

— Ifølgje tal frå Studiebarometeret meiner studentane at profesjonsstudiet ved NTNU er det beste i landet. Kanskje dei heller vil bli her heime, seier han.

Oppfordrar til å lage «pakketurar» Internasjonal seksjon ved NTNU har sett i gang fleire tiltak for å auke

rekrutteringa til utveksling.

Mellom anna forsøker dei å vere meir tilgjengelege, og har no fast kontortid på Dragvoll kvar veke der folk kan kome innom.

I tillegg oppfordrar dei institutta til å lage såkalte «pakketurar».

— Det vil vere lettare for studentane å reise dersom institutta har nokre avtalar dei kan anbefale studentane sine å bruke. Det vil gi meir tryggleik til studentane, seier ho.

Skeie er levande opptatt av utveksling og peikar på at dette er ein obligatorisk del av graden ved mange universitet i utlandet.

— Min draum er at studentane skal sleppe å søke om å få reise på utveksling, at dei heller må søke om å sleppe å reise ut, seier ho. **UD**

UTVEKSLING

• På landsbasis går andelen studentar som utvekslar ned. I studieåret 2013/2014 var 7743 studentar på utveksling, mot 8116 året før.

• NTNU er einaste universitet som opplever ei auke i talet, frå 928 utreisande i 2013 til 1000 i 2014.

• I Nokut si studietilsynsforskrift står det at alle studium skal ha ordningar for studentutveksling og internasjoansiering, som er tilpassa studiets nivå, omfang og eigenart.

• Målet til Internasjonal seksjon ved NTNU er at 40 % av studentane skal reise på utveksling. I 2014 låg talet på 25 prosent, men variasjonen er stor mellom ulike studieretningar.

Kjelde: Internasjonal seksjon ved NTNU, Lånekassen og Database for statistikk om høgare utdanning (DBH).

DEBATT

Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. For å gi rom for alle, begrenses lengden på et innlegg til 3000 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn. Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på UD's hjemmesider.

Bidrag kan sendes til debattredaktør Ingrid Vik Bakken på: debatt@studentmediene.no

Illustrasjon: Ellinor Egerberg

Hvorfor humanister må se å komme seg på utveksling

Som humaniorastudent ved NTNU er man nødt til å leve med at man ikke er noen typisk NTNU-student. Heldigvis finnes det et sted der selv vi Dragvollinger passer inn. Det heter utlandet.

UTDANNING

Yngvild Næss Trøan Student

For de av dere som ikke vet det, dette er hvordan det er å være en utypisk student ved NTNU: Man føler seg nedprioritert, adskilt og mindre viktig sammenlignet med andre, mer typiske studenter. Man inngår ikke engang i universitetets navn og ei heller i deres hovedprofil. Personlig er jeg også redd at jo større NTNU blir, jo mindre (viktig) vil humaniora bli. Humaniora og samfunnsvitenskapen på NTNU går en spennende, men usikker, tid i møte.

Selvsagt kan man si at det var vårt valg å studere humaniora, eller samfunnsvitenskap, og at man kan takke seg selv. Det er en typisk norsk måte å se det på. Nå er ikke mitt mål å overbevise det norske samfunn om at de har behov for humanister

og samfunnsvitere; det får bli en annen gang. Jeg ønsker å overbevise alle som kan kjenne seg igjen i det jeg beskriver ovenfor om å selv ta ansvar for egen faglig stolthet og utvikling.

Dette er min historie. Med språk og litteratur som fagområde var det en befriende følelse å oppleve å komme til både et samfunn og et universitet som virkelig verdsetter og forstår det man holder på med. Sorbonne i Paris har gjennom flere hundre år utdannet noen av landets største forfattere, filosofer og politiske tenkere. Historien sitter i veggene, og man føler seg ydmyk og inspirert av å få lov til å være med på å ta en del i det. Apropos vegger, så kan jeg forøvrig garantere at det finnes universitetsbygg der ute som er noe mer estetiske, vanntette og temperaturmessig stabile enn drivhuset på grensen til Estenstadmarka.

Historien satt til side, Sorbonne holder fremdeles på i beste velgående. Fagmiljøene er fortsatt sterke og produserer forskning som blir anerkjent både her i Frankrike og internasjonalt. Frankrike er et samfunn som i mye større grad enn Norge verdsetter

humaniora og samfunnsvitenskap, såkalte ikke-verdiskapende disipliner. Som litteraturstudent i Frankrike trenger man ikke rettferdiggjøre sitt studievalg. Humanister er ikke stemplet som «late», som er konnotasjonen til kallenavnet «Dragvolling?» i visse kretser hjemme. Tvert imot blir folk imponert når du forteller dem hva du studerer, de forstår seg på det.

Mine opplevelser beskriver situasjonen ved et bestemt universitet i et bestemt land. For et annet fagområde vil landet og universitetet sannsynligvis være et annet. Poenget er at jeg unner alle studenter å oppleve en annen hverdag og andre omgivelser, om ikke annet for inspirasjonens skyld. På NTNU vil jeg tørre å påstå at behovet er størst for humanister og samfunnsvitere, som til vanlig kanskje ikke øser av faglig stolthet. Jeg kan skrive under på at det føles ganske godt å være en typisk student for en gangs skyld.

Hver lørdag mellom jul og påske!

SKIBUSSEN

TRONDHEIM TIL ÅRE

STUDENTPRIS kr. 275,- per pers på tidereiser.no/ski

Illustrasjon: Katrine Gunnulfson

Mer kroppsfokus gir ikke mindre kroppspress

I et forsøk på å protestere mot det sterke kroppspresset i dagens samfunn, ser vi at mange kvinner legger ut bilder av seg selv og sine såkalte «vanlige» kropper. Å prøve å bekjempe kroppsfokus med mer kropp, bidrar bare til mer kroppsfiksering.

KROPPSFOKUS

Mathilde Dahl,
Student

La meg gi et eksempel på hva jeg mener viser at vi har en vei å gå i debatten om kroppsfiksering. I juli 2014 utga kvinnemagasinet Elle en artikkel om den kroppsfikserte tiden vi lever i, med tittelen «Kropp er topp». De intervjuet seks norske kjente kvinner om deres forhold til kropp. De skriver: «La deg inspirere av disse kule damene, som har et avslappet forhold til sin egen kropp». Intervjuene handler om selvillit og tips kvinnene har til leseren til å føle seg komfortabel i bikini.

Det er flere ting som provoserer meg med denne artikkelen. For det første velger de, i en artikkel mot kroppsfiksering, å avbilde jentene i lite klær og i sexy positurer. En av kvinnene, Silje Norendal, er avbildet

så og si naken, hvorav magasinet har valgt å fokusere på at hun er «...en av verdens mest sexy idressutøvere». Dersom denne artikkelen skal få oss vanlige kvinner til å få et avslappet forhold til vår egen kropp har de bommet helt. Her er det et helt tydelig fokus på kropp, og ikke på selvilliten og jenta bak kroppen.

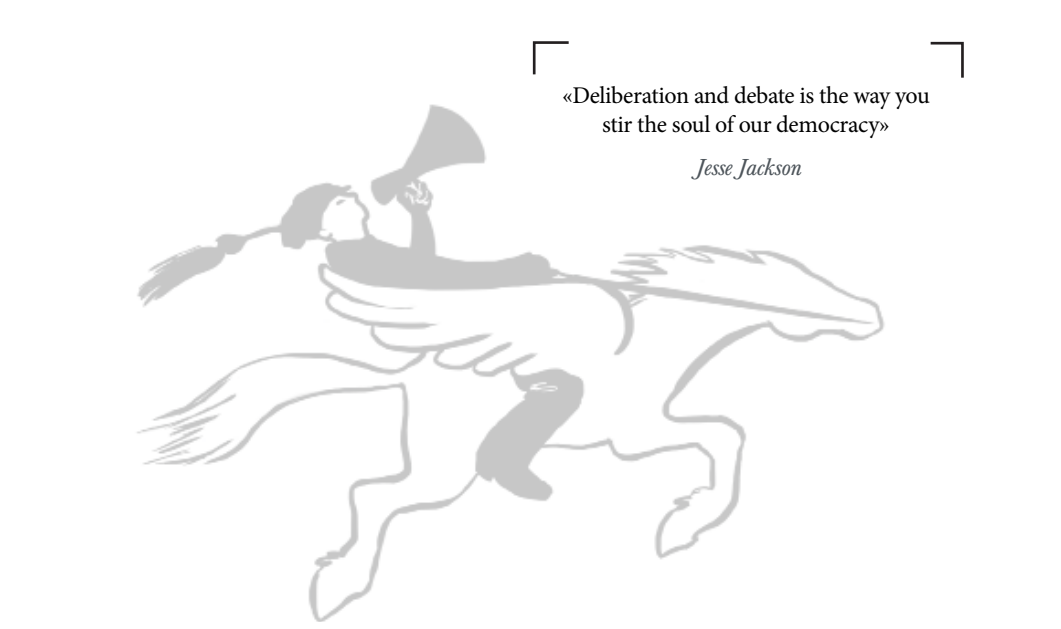
Videre reagerer jeg på hvorfor nettopp disse kvinnene er plukket ut til å snakke om avslappet forhold om sin egen kropp. Den ene levde av kroppen sin som modell, den ene bruker restylane for å endre på utseende, og en annen retusjerer bilder av seg selv på bloggen sin. Som medmenneske og medkvinne blir jeg selvfølgelig glad når andre kvinner er fornøyd med seg selv og kroppen sin.

Men som medkvinne blir jeg også provosert når kvinnemagasiner håndterer kroppspresset på denne måten. Elle forsøkte å bidra på en positiv måte, desverre ble det kun enda en dråpe i det kroppsfikserte havet.

Vi har kommet dit der vi kjemper mot kroppsfokuset med mer kroppsfokus. Til stadighet

deler unge jenter bilder av sin egen kropp der de stolt viser at ingen er perfekt, og at man skal være stolt av den kroppen man har. Disse tankene i seg selv støtter jeg, men ikke nødvendigvis måten de blir fremstilt på. Jeg legger merke til at flere av disse bildene er av kropper med lite klær, ofte i bikini. Jeg legger også merke til at disse bildene kun har et kroppsfokus. De har ikke fokus på mennesket som har opparbeidet seg selvillit. Er det å dele slike uretsjerte «normale» kropper en protest mot kroppspresset? Nei! Jeg mener vi burde ha kommet lenger enn det.

Vi må stille kritiske spørsmål til hvordan kroppspresset blir diskutert i media og vi må stille enda høyere krav til kvinnemagasiner. Det er en kvinne som er redaktør for Elle og det er kvinner som stiller opp og kvinner som deler bilder av sin egen kropp for å protestere mot kroppspresset. Selv om selvillit er individuelt, er dette noe vi må jobbe med sammen. Jeg foreslår at vi en gang for alle slår fast at alle har en kropp, alle har ulike kropper og ingen er perfekte. Sånn, da kan vi gå videre.

«Deliberation and debate is the way you stir the soul of our democracy»

Jesse Jackson

Stopp den grenseløse hysteria

Lauritz Guldal Einarsen frembringer mange viktige poenger i hans debattinnlegg til Under Dusken, selv om Einarsen og meg selv ikke er helt enige om hva dette problemet er.

Sigmund Charon
Innsenderen ønsker å være anonym og skriver under psedonym.

Einarsen peker mesterlig på mange hull i Lunds spalte, men det er problematisk å dømme Lund for hardt, det er nemlig mange tomrom i Lunds spalte som øker forvirringen. Lund redegjør tross alt ikke om personen som var transvestitt også var transseksuell eller homofil. Samtidig som Lund på ytterst beklagelig vis heller ikke tok seg tid til å definere kjønn, eller den seksuelle legningen til hans venn, om man ikke visste bedre skulle man tro at det ikke var det Lunds matspalte handlet om. Det innrømmes gjerne fra undertegnende at Lunds poeng var uheldig formulert, og dette er ikke en forsvarstale for verken han ellers hans spalte, men kommentaren til Einarsen fremhever en foruroligende trend fra liberalistenes moralske høyborg.

Einarsens tekst står som en eksemplifisering på retorikk som har blitt mer vanlig med Muhammad-hendelsen som bakteppe. Det er bred konsensus om det å trampe over andres tro og identitet er motstridende for de idealer det norske samfunnet holder nært. Dog må denne frykt for å trampe på andres tær ikke gå amok. Transvestitter, som alle andre, må tåle satire, eller som i dette tilfellet, fargerikt språk. Det er en viktig hjørnestein for alle siviliserte samfunn at språket er fritt, og de grenser som finnes for dette er nedfelt i norsk lov. Det er farlig farvann Einarsens og hans medkombattanter seiler i, de må spørre seg selv: Hvem har utnevnt dem til moralitetens admiraler? Hva gjør dem kapable til å definere diskursen som skal styre språkets makt?

Det er således relevant å se på semantikken, ikke i dens generelle forstand, men i den konteksten den blir presentert. Einarsens poeng, som kanskje er fornuftig nok i seg selv, er gjennomsyret av hykleri. Hans retorikk, som ligner mange andres, stilles fram som toleransens røst og likestillingens hymne, men er intet annet enn en glorifisert munnkurv som hemmer språket slik at en spalte om mat og et forsøk på en humoristisk vri helt plutselig blir en analyse av patriarkets latterliggjøring av annetheten — si meg dette, har moralitetens admiraler seilet utfor verdens ende?

Det er en stor forskjell mellom det å være uenig i en politisk meningsytring og det å angripe en matspalte fordi man er uenig i forfatterens bruk av analogier, dette er en tendens som har fått økt hyppighet. Einarsen og meg selv er begge urolig for hva som kan hende som et resultat av språkets kraft, kan Lunds direkte språk egentlig øke (eller vedlikeholde) stigma og diskriminering? Eller kan Einarsens angrep på det noen ser på som en harmløs (men kanskje smakløs) analogi som den virkelige faren?

«Hvis tanker forderver språket, kan språket forderve tanker» sa Orwell, og selv om man kanskje ikke er bevisst på det, er det fullt mulig at man selv innehar slike «fordervede» tanker (meg selv inkludert). På denne måte er det viktig å tenke før vi snakker, spesielt hvis det vi har tenkt oss å si berøver andres rett til fri tanke og uttrykkelse. Fordi broen til helvete er i sannhet bygd med de beste intensjoner, men det rettferdiggjør ikke den heksejakten som finner sted. Denne grenseløse hysteria må stoppes. Vi må være tolerante overfor alle, vi må være åpne i vårt språk, og vi må være reflektert. Kanskje har Einarsen noe å lære fra folk som Lund?

STUDENTKVITTER

Under Dusken følger Trondheims studentliv på Twitter.

Følg oss på twitter.com/underdusken

Ta det med ro Henrik Elvestad, ingen studenter finner fram på dragvoll heller #goldengoal
@MariaBitteLita

Vanskelig å finne fram på Dragvoll? Nytt kart med innendørs navigasjon lansert på campus: <http://use.mazemap.com> – også som app @MazeMap
@NTNUHumanities

Den mest skremmende utviklingen i samfunnet er den økende andelen joggebukser på universitetet. Begge kjønn. Når skal vi tørre ta debatten?
@KristianThun

Ler av alle studentene som kommer til Dragvoll i vårjakker. WINTER IS STILL HERE, PEOPLE. #HåpløseMennesker
@siljeoeekland

Presterte å glemme min gode gamle Casio-kalkulator fra -94 på Realfagsbygget i går :(Trenger den sårt tilbake, selv om jeg er fra Dragvoll
@morugla

I en offisiell, men ikke følt, alder av 41, er det fint å bli spurt om man er medlem i baren på Samfundet. Kanskje spør de alle, men læll.
@frodejorum

Ingenting sier mandag som en svett buss opp til Dragvoll <33
@Karinanostvik

DnB spiller “SexyBack” når de introduserer merkevare- og sponsorsjefen sin på scenen på Samfundet. Gjett kjønn?
@KnuNF

Og der ble vi introdusert for første mann, sang “blurred lines”. DnB kommer med veldig gjennomtenkte sanger her.
@KnutNF

Kunne aldri gått på gløshaugen, jeg hadde spydd for mye eder og galle under bed.presser.
@KnutNF

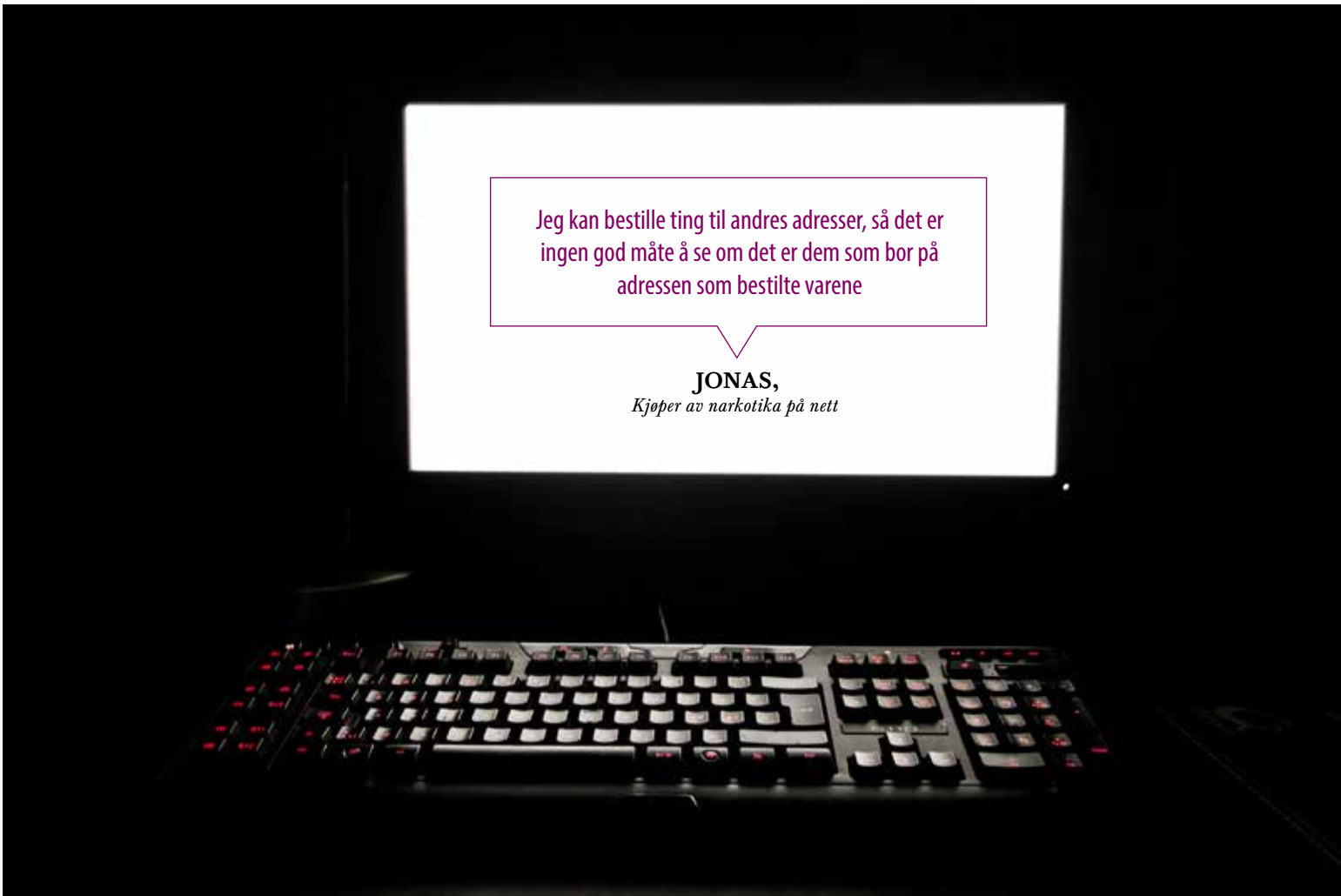

Narkotika på nett

Flere dropper dealeren på gatehjørnet. «Jonas» er en av dem som kjøper sin daglige rus fra nettstedet Evolution.

TEKST: Henrik Delsbek, Vetle Henriksen FOTO: Hans Fredrik Sunde

BORT FRA GATA: Før kjøpte Jonas dopet sitt gjennom tradisjonelle metoder, men flyttet handelen til nettet fordi han anser det som tryggere.

Jeg får tak i absolutt hva jeg vil, og jeg får det rett i posten, forteller «Jonas» om å kjøpe narkotika på internett.

Selv om han er en hyppig psykedelikabruker likner han ikke mye en stereotypisk junkie, tvert imot. Kroppen er høy og slank, ikke så tynn at han kan kategoriseres som spinkel, men heller ikke så veltrent at han framstår atletisk. Det er ingen tydelige poser under øynene, heller ikke et rødsprengt skjær som man kan forvente av dopbruk. Likevel forteller han med usikkerhet i stemmen om den første gangen han hørte om de mørke delene av nettet.

– Nå var jo jeg i et slags rusmiljø på min videoregående skole fra før av, utdyper han om tida før han begynte å vanke på narkonetet.

I 2013 begynte han å lese seg opp på «deep web», den delen av nettet man ikke finner uten å ville det. Jonas tok så sine første små skritt inn på infamøse Silk Road, som ble lagt ned samme år.

SKJULTE NETTVERK. Det er der inne, på en av deep webs mange ulovlige markeds plasser, at man kan finne narkotika uten problemer. Designet ligner på nettsider som Finn, Amazon og Ebay. Forskjellen er at man finner dop, våpen og pornografi istedenfor hus og bøker. To av de største markedene, Agora og Evolution, har til sammen mer enn 40 000 registrerte brukere. I Adressas artikkelserie kalt Silkeveiene, knyttet de mer enn 5 500 salg av narkotika til norske aktører i løpet av et år på slike nettsteder.

Krypteringen av de skjulte nettjenestene gjøres

hovedsakelig gjennom Tor, et program som fikk mye oppmerksomhet etter Edward Snowdens lekkasjer om NSAs overvåkninger av vanlige mennesker. En av de som var med på å utvikle Tor, og som også kjenner Edward Snowden, er norske Runa A. Sandvik. Hun var tidligere informatikkstudent på NTNU, og har senere involvert seg i flere saker som omhandler beskyttelse av privatlivet på nett. I 2011 trakk hun fram fordeler krypteringsprogrammer kan ha for samfunnet til ABC Nyheter:

– Aktivister, menneskerettighetsgrupper, politi og en rekke vanlige mennesker som ikke ønsker at myndighetene skal overvåke hva de driver med, benytter Tor. Politiet bruker ofte Tor for å infiltrere pedofile nettverk. Det er vanskelig å infiltrere slike grupper hvis du sitter på en IP-adresse som tilhører politiet.

VANSKELIG Å SPORE. Det som gjør dette mulig er anonymisering som blir gjennomført av Tor-programmet. Det er også denne som blir utnyttet når kriminelle transaksjoner blir gjennomført. Disse kjøpene muliggjøres av grundig kryptering, betaling gjennom kryptovaluta, og smutthull i postvesenets systemer. Krypteringen skjer gjennom tilfeldig nodeadressering, altså at informasjon blir sendt til en helt tilfeldig rekke med datamaskiner, for å skjule en brukers IP-adresse. Kryptovaluta blir ikke kartlagt av banker eller andre tjenester. Den mest brukte av disse internettvalutaen er bitcoins. A-post blir brukt til leveranse av produktene, da posten ikke regelmessig sjekker innholdet.

– Hvis man gjør det rett burde det være umulig for

DEEP WEB

• Den delen av nettet som man ikke kan finne på vanlige søkemotorer.

• Deep Web er blandt annet der man lagrer sensitiv informasjon, men har også blitt brukt innen autoritære regimer for å kunne meddele informasjon som ellers ville blitt sensurert av statsledelsen.

• Den delen av Deep Web hvor man finner ulovlig innhold kalles Dark Web.

• Sider på Dark Web kan bare aksesserer hvis man bruker Tor eller andre, lignende programmer.

TOR

• Et program som gjør det vanskelig eller umulig å spore brukerens virksomhet på nett.

• Det skjer ved at all informasjon en pc sender ut ikke inneholder informasjon om hvor det ble sendt fra.

• Beskjeden blir sendt gjennom flere datamaskiner i tilfeldig rekkefølge for å gjøre kommunikasjonen vanskelig å spore.

Hvordan tråle det mørke nett

Steg #1 – Skaff deg programmet Tor

Nettleseren er gratis og kan lastes ned fra torproject.org. Installasjonsprosessen er like lett som å installere en hvilken som helst annen nettleser. Nå kan du besøke alle nettsider med en annen IP-adresse enn din egen. Vær klar over at krypteringsprosessen medfører at det kan ta tid å laste inn den nødvendige dataen for nettsiden du ønsker å besøke, så vær tålmodig. Du er ennå ikke helt sikker, men har kommet deg noen viktige skritt mot anonymitet.

Steg #2 – Ikke trykk på alt som glimrer

Det første du bør gjøre på Tor er å velge: «forbid scripts globally». Dette gjøres ved å trykke på ikonet «S!» like ved oppgavelinjen. Formålet med dette er at du ikke automatisk skal laste ned alt i din vei. Unngå også å trykke på vilkårlige lenker. Her finnes det mye grums for deg og din pc.

Steg #3 – Bruk diskusjonsforum

Besøk diskusjonsnettsiden reddit.com. Her finner du underseksjoner som /r/deepweb /r/onions og /r/tor hvor du kan lese deg opp på tips og triks. Du finner også egne forum dedikert til deep web.

Steg #4 – Søkemotorer og Hidden wiki

For deep web finnes det egne dedikerte søkemotorer. Ønsker du heller å dra på oppdagelsesferd bruker du Hidden wiki, en side som har en lettvinnt oversikt over deep web i sin helhet. Det er ikke mulig å komme seg inn på disse nettstedene uten en direkte link, men på grunn av sidenes popularitet kan linkene finnes gjennom google-søk. Linkene kan bare følges hvis man bruker Tor.

Steg #5 – Lyst til å sjekke ut markeds plassene?

Markedene for kjøp og salg endrer seg hele tiden og selv de største sidene kan tas ned. De to mest populære for tiden er Agora og Evolution. Her kan du enkelt opprette din egen bruker slik du ville gjort på Ebay, bare uten personlig informasjon, åpenbart. Det er lov å titte rundt, men vær klar over at kjøp og salg kan være straffbart etter norsk og internasjonal lov avhengig av vare.

Steg #6 – Bitcoins

Bitcoins er den valutaen som i størst grad brukes på markeds plassene, og er i seg selv ikke ulovlig under norsk lov. En side som «localbitcoins.com» kan være et godt startsted for å anskaffe rett valuta. Vær klar over at valutakursen til bitcoins er svært volatil. For å bruke bitcoins må de overføres til din brukerkonto på markeds plassen du bruker.

Steg #7 –Vær varsom

Vær forsiktig med hvor du beveger deg: Sider kan inneholde virus, barnepornografi og annet sterkt materiale som de fleste ikke ønsker å se. Deep web baserer seg på anonymitet: Aldri oppgi personlig informasjon!

TVUNGEN AVSLUTNING: Silk Road ble tatt ned etter FBI igangsatte en stor operasjon mot nettstedet.

politiet å lage en ordentlig sak mot deg. Selv hvis de tar masse ting i tollen og innkaller deg til avhør så kan du bare si at du ikke visste noe om det, forteller Jonas om hvorfor han ikke bekymrer seg for at pakkene plukkes opp av politiet.

– Jeg kan bestille ting til andres adresser, så det er ingen god måte å se om det er dem som bor på adressen som bestilte varene.

Dette reflekteres i tallene for henlagte saker rundt narkotikasalgs på nett. Ifølge Adressa var det i 2012 kun 33 av politiets saker med grunnlag i narkotikasalgs gjennom post som ble straffedømt, 79 prosent av sakene ble henlagt.

NYE FARER. Kripas utga i år en trendrapport som kategorisere de ulike utfordringene rettsvesenet står foran i året som kommer. Der beskriver de situasjonen slik:

– Vet man hvor man skal lete på internett, finnes det utallige tilbud om ulovligheter. Kriminelle utnytter dette både på det åpne og det skjulte internettet. Det såkalte skjulte internettet skaper ekstra utfordringer, fordi kommunikasjonen ofte er kryptert og anonymisert.

Videre beskrev Kripas at bruken av Tor, som til-

Selv kjøper jeg stort sett fra de etablerte aktørene som har godt over tusen handler og blir ansett som legitime

JONAS

later anonymiseringen, har steget fra 800 000 daglige brukere i 2013 til omlag 2,5 millioner brukere sommeren 2014. Kripas' vurdering er at det blir stadig vanligere blant kriminelle å bruke det de beskriver som «dark nets» for å: «handle narkotika, våpen, falske identitetsdokumenter, kompromitterte kredittkort, stjalne varer og seksuelle overgrepsskildringer av barn». Poli- og etterretningstjenester har oppgitt at de har hatt begrenset hell med å infiltrere disse nettverkene, og bekymrer seg for at brukermassen skal bli større.

CRACKDOWN. Politimyndigheter over hele verden har de siste årene trappet opp etterforskningen mot de skjulte nettsidene. Deres største seier var arrestas-

jonen av Ross William Ulbricht som gikk under pseudonymet «Dread Pirate Roberts» og var arkitekten bak nettstedet Silk Road. Ulbricht hadde siden lanseringen i februar 2011 blitt den ledende aktøren i markedet før han ble arrestert den 2. oktober 2013. I følge rettsdokumentene frigitt av FBI hadde siden omsatt for over syv milliarder kroner og gitt en fortjeneste på omlag 500 millioner kroner til de involverte i sidens drift.

Kort tid etter ble siden tatt ned og teksten: «This hidden site has been seized» møtte brukerne. Ulbricht ble den 5. februar i år funnet skyldig på alle anklager, men venter enda på en fullstendig domavsigelse.

– Det la vi brukere av disse markedsplassene veldig godt merke til, forteller Jonas og beskriver den påfølgende tiden som kaotisk.

– Den største konsekvensen var at det oppstod et vakuum.

Nye markedsplasser oppstod i kjølvannet. Noen startet til og med nyversjonen Silk Road 2, med begrenset hell. Også denne ble stengt ned den 6. november som del av en større operasjon, og bakmennene rettsforfulgt.

OPERASJON ONYMOUS. Den 6. november 2014 gjennomførte Europol, FBI, og etterretningstjenester

fra mer enn 16 land en nedstengning av over 400 ulovlige virksomheter på Deep Web og arrestasjoner av sidenes medvirkende. Aksjonen fikk navnet Operation Onymous. I en pressemelding fra Europol forteller de at de under operasjonen beslagla bitcoins verdt over 680 millioner norske kroner og fysiske verdisaker verdt mer enn halvannen million kroner.

Også i Skandinavia fikk denne operasjonen konsekvenser. I Sverige ble den svenske markedsplassen Flugsvamp nedlagt etter samarbeidet. Etter siden hadde blitt stengt ga politiet ut en pressemelding hvor Sören Clerton fra Rikskriminalen, Sveriges nasjonale politi, presiserte hvor farlig de antok markedsplassene å være.

– Dette er helt uakseptabelt fordi handelen utgjør fare for mange, og da spesielt unge mennesker. Det er en utfordring for politiet å bekjempe dette, men denne handlingen er en klar demonstrasjon mot denne typen organisert kriminalitet.

Mange av farene som følger med dopandel på nett har å gjøre med nye, ukjente narkotikaprodukter. Flere har dødd som følge av det, og det er blitt rapportert flere overdoser i Norge. Kripas legger også vekt på den økende faren knyttet til kjøp av syntetiske stoffer på nett i sin trendrapport. Spesielt syntetisk cannabis har fått stor oppmerksomhet, og legemiddelindustrien advarer om at brukerne risikerer å oppleve forgiftning, dødsfall og hjerneskanke.

SVINDEL. Selgerne av dopet er ikke alltid ærlige, og til tider prøver de å gjennomføre svindler for å skaffe

seg mer penger. I tillegg blir produktene ofte stoppet i toll. Jonas anslår at det for han skjer omtrent 15-20 prosent av tiden, men at det er vanskelig å si sikkert om det er tollvesenet eller en svindler som står bak. Forskjellen ligger i at det er lettere å finne ut av svindlene.

– Stort sett, hvis det er en person som kan finne på å bare svindle deg, så gjør han det med andre også. Man begynner å ane et mønster etter hvert. Man har forum hvor selgerne blir diskutert, og hvis noen begynner å gjøre det i en stor grad så finner man stort sett ut av det.

Det er ikke bare svindler som blir omtalt på slike plasser, men også kvaliteten til produktene, samt hvor godt selgerne kommuniserer med kunden og hvorvidt varen er kamuflert godt.

Jonas mener også at det på gata er mindre konkurranse og dårligere utvalg. Dette er noe av grunnen til at han nå gjør mye av dopandelen på nett.

– De har satt sammen et anmeldelsessystem sånn at kjøperne kan vurdere kvaliteten på varene. Hvis noen selger dritt så får de dårlige tilbakemeldinger, og ingen vil kjøpe av dem. Selv kjøper jeg stort sett fra de etablerte aktørene som har godt over tusen handler og blir ansett som legitime.

KOMMET FOR Å BLI. – Jeg startet jo med å bruke Silk Road, originale Silk Road. Men så ble det jo lagt ned av FBI. Etter det brukte jeg Silk Road 2 en stund, men så ble også den lagt ned, forteller Jonas.

Da Adressa kartla de ulike markedsplassene så de på Agora som et av de største, og det var også dette Jonas brukte inntil nylig. Så, mens Operasjon Onymous

BITCOINS

• En digital valuta hvor transaksjoner ikke blir dokumentert, og kan dermed ikke bli sporet på vanlige måter.

• Ble lansert i 2008 av en person som kalte seg Satoshi Nakamoto.

• Valutaen er lovlig i de fleste land, men mange er skeptiske til Bitcoins. I noen land, som Vietnam og Island, er det ulovlig.

holdt på, var plutselig siden nede over lang tid. Dette skapte usikkerhet rundt nettstedets sikkerhet. Derfor valgte han å bytte til en annen side ved navn Evolution.

Jonas anerkjenner at det er en viss fare til stede med å kjøpe narotika på nett.

– Hvis man har kontroll skal det ikke være noe problem, men for å si det sånn: Noen har dødd, forteller han om at folk har tatt LSD-kopien NBOME.

De fatale konsekvensene er noe han ikke lenger bekymrer seg for. Før var han mer forsiktig og brukte kjemiske tester for å sjekke at dopet var trygt. Det har han nå sluttet med, og velger heller å stole på de anonyme langerne han selv aldri har møtt **UD**

NTL UNG- KONFERANSEN

NTL Ung er Norsk Tjenestemannslags student- og ungdomssatsing. Er du studentmedlem eller medlem under 35 år kan du delta på den første NTL Ung-konferansen og forme NTL Ung sin framtid. NTL er et LO-forbund for bl.a. ansatte i staten og studenter.

Konferansen er **28.-30. april 2015** på Klækken hotell på Ringerike.

Konferansen er gratis. (også reise og opphold)

For mer info og påmelding: www.ntl.no

Norsk
Tjenestemannslag

NTL
UNG

#NTLung

GEISTLIG: – Jeg liker følelsen av å være en del av et fellesskap, så Kirken tiltrekker meg.

Forkjemper

Jørgen Foss reiste seg fra mobberne, samfunnets fordommer, og egen dødsfrykt.

TEKST: Svein Amund Åstebøl Hansen FOTO: Odin Drønen

Å være mørkeredd og altfor sosial er ikke den beste kombinasjonen for å la tankene vandre alene, forteller Jørgen Foss.

Han er 25 år gammel, leder i Landsforeningen for overvektige og en aktiv samfunnsdebattant. Iført en himmelblå genser med matchende sløyfe ankommer han bartebyen. For en stilig kar.

HATER Å VÆRE ALENE. – Stillhet er en uting. Jeg blir gæren av det.

Foss sin latter runger høyere enn de fleste. Han har nettopp flyttet til en 30 kvadratmeter stor leilighet i Nydalen i Oslo. Her opplever han stillheten på kroppen.

- Jeg er lykkelig når jeg ikke er alene.
- *Er det ikke herlig å være alene med tankene sine?*
- Tiden alene er ikke meningsfull, sier han tvilende.
- *Kjærligheten da? Har du tid?*
- Altså, vi jager vel alle litt etter en kjæreste? Skulle drømmegutten plutselig være der så er jo ingenting bedre enn det.
- *Føler du deg bra nok?*
- Det er det som er vanskelig. Jeg lever godt uten en partner, men jeg har heller aldri opplevd å leve sammen med noen. Men vi er vel lagd for å være to på en måte.

SKYLD I USKYLD. – Det er likegyldig hvem sin skyld det er at noen blir overvektige. De har ikke mindre viljestyrke og er ikke late mennesker som ikke klarer å si nei.

I februar deltok Foss på Samfundsmøtet med titelen «Fedme – En folkefiende?» Her debatterte han for bedre tilrettelegging og forståelse for situasjonen til de med sykelig overvekt.

- Jeg mener at man må forebygge problemet ved å ta avgjørende beslutninger på et samfunnsnivå.
- *Hva ligger til grunn for nettopp fedmeproblemet?*
- Vi kan ikke løpe rundt å si at det er din, deres eller min skyld.
- *Men noens skyld er det jo?*
- Ja, men jeg mener at man må forebygge fedmeproblemet ved å ta avgjørende beslutninger på et samfunnsnivå.

Foss sier at vi vet altfor lite om hvordan man best behandler overvekt. Han vil aldri si at det ikke utelukker handler om gener, men at kunnskapen om fedme som en kronisk lidelse må forbedres.

DØDSFRYKT. For noen år siden gjennomførte Foss en fedmeoperasjon. Operasjon var vellykket og han gikk mye ned i vekt. Redselen for å dø gjorde Jørgen usikker på om han i det hele tatt ville få feire 30-årsdagen. Det ble til slutt et valg om livet.

– Når man veier så mye er det kun ekstreme tiltak som er aktuelle.

Operasjonen har gjort Jørgen i stand til å bestige Galdhøpiggen og løpe én mil under Oslo Maraton.

- Åh, herregud! Den mestringsfølelsen. Jeg trodde jeg skulle løpe på meg bekkenløsning. Det ga så mye.
- *Alle organer fungerer? Hjertet også?*
- Her fungerer alt i beste velgående. Med tanke på hvor stor jeg var.

Han ler hjertelig og ekte. Latteren har etterhvert blitt Foss absolutte varemerke.

RAUSHETENS FORKYNNER. De store vinduene på Edgar lyser opp et ungt, men alvorlig ansikt. Det samme ansiktet har gjennom 25 år opplevd tårer, sinne, frustrasjon og glede. Men viktigst av alt utstråler ansiktet et håp.

Et håp om et rausere Norge og håpet om et mer inkluderende samfunn der de utstøtte kan finne sin plass. Foss vurderte flere mulige retninger for å finne sin egen plass etter videregående. Teologistudiet ble valget, men han kom aldri ordentlig i gang.

- Tenk å kjøre showet på statens regning. Se for deg det. Vakre Sagene kirke ville jo vært stappfull hver søndag. Kirken er jo så traus, forteller han.

- *Tror du på Gud?*
- Ja, en Gud finnes. Treenigheten er interessant, men det er det kulturelle ved kirken som tiltrekker meg. Det er en personlig følelse å være en del av et inkluderende fellesskap.

Han prisgir studentfrivilligheten i Trondheim for å være nettopp det.

– Vi er nødt til å bli mer rausere mot hverandre og sammen bidra til å endre holdningene som foreligger mot overvektige. Ved å være leder er jeg ansiktet utad for en hel del mennesker som fortsatt føler på en redsel at livet de lever ikke er bra nok.

Han skifter stilling i sofaen og gestikulerer entusiastisk med armene. Det største problemet med sykelig overvekt er ofte ikke det fysiske aspektet, men det psykiske. Det er en bekymringsverdig utvikling, forteller han.

JÆVLIG PÅ BARNESKOLEN. – Jeg har jo alltid sett annerledes ut og det førte til en kraftig mobbing.

Foss gikk sine barnesteg på Bjølsen skole, et strøk på Sagene preget av arbeiderklasseboliger og grøntarealer. Ifølge ham må barn få være barn. En oppvekst skal gjøre deg i stand til å møte verden uten å føle på frykten det er å være annerledes, forteller Foss videre.

– For meg var situasjonen i garderoben etter gymmen det verste. Verbalt var det ekstremt med ord som «blubba» og «fettmonster», you name it. Slike ord gjør noe med deg når du er et lite barn. Barn har jo ikke de samme forsvarsmekanismer eller forståelsen av verden slik voksne har, sier han og utdypes:

JØRGEN FOSS

- Leder i Landsforeningen for overvektige siden 2010.

- Har bidratt i en rekke debatter og dokumentarer som omhandler fedme og overvekt.

- Kjent fra filmen Pitbullterje, NRK-serien «Skolen» og bidro som bilselger i tv-serien «Lilyhammer».

- Foss representerer Arbeiderpartiet i Oslo og leder kultur- og nærmiljøkomiteen i bydel Sagene.

TRE KORTE

- Mener at norsk politikk trenger flere fargerike politikere.
- Hyller alle som bidrar til forskning, behandling og folkeopplysning om fedme i Norge.
- Lever etter mottoet: Drøm ditt liv – lev din drøm.

KORPS: På korpsøvelsene fikk Jørgen være Jørgen. Korspet var mitt fristed, sier han. Her har nettopp orkesteret Dei Taktlause rast forbi.

– En slik motgang setter seg i kroppen. Å være annerledes førte til at jeg måtte kompensere for å bli godtatt som et menneske. Først på ungdomsskolen forstod han hvem han var og at det faktisk var mulig å leve et godt liv. Personligheten som slåss for de utstøtte overvektige ble formet av ungdomsår i en følelsemessig berg-og-dalbane.

FOKUS PÅ MENNESKET. – Skal de til og med få leve, tenker folk når jeg ytrer ønsker om tilrettelagging. Folk tror vi ligger på sofaen og stapper i oss. Men fordommene og holdningene mot oss er skapt av trimdronninger og treningsguruer. Foss forteller at han er redd flere vil isolere seg på grunn av presset etter å være perfekt, og at de melder seg ut av storsamfunnet. Flere må bidra til å skape en debatt om holdningen i samfunnet, mener han.

– Fokuset må bort fra kiloene og heller rettes mot mennesket. Det er ingen som velger å bli sykelig overvektige. Det er ingen som går rundt og ser frem til å påføre seg selv diabetes 2 eller hjerte-og-karsykdommer. Debatten kan ikke handle om å gå mer og spise mindre. Vi må tilegne oss kunnskap om hva fedme egentlig er. – *Ja, hva er fedme?* – Det er en sykdom. Sykelig fedme er en alvorlig diagnose. Når du har en BMI på over 35 er man sykelig overvektig og kan kreve behandling. Personer med en så høy BMI risikerer å dø uten behandling. Foss brenner for det han mener er en ideologisk tilnærming til det frivillige vervet i Landsforening

Å være annerledes førte til at jeg måtte kompensere for å bli godtatt som et menneske.

for overvektige. Han stresser betydningen av å bli et rausere samfunn der utstøtte samfunnsgrupper skal finne sin plass. – Fokuset må ikke utelukkende handle om hvordan vi ser ut, men hvordan vi er som mennesker.

KULTIVERT KLUMP. Tre timer hver mandag fikk mobbere være mobbere og Jørgen fikk lov til å kun være Jørgen – eller tredjekornetten på bakerste rad. Korspet var hans oase. – Korps er en veldig stor del av livet mitt, selv om jeg ikke har like mye tid til det lenger, så elsker jeg fremdeles å være kreativ og utfolde meg. Det førte etterhvert Jørgen til kinollerretet i rollen som Terje, gutten ingen ville ha som venn, i den tankevekkende julefilmen *Pitbullterje* fra 2005. – Å kunne sette seg inn i hodet på en annen person og få muligheten til å forstå Terje, finner jeg fascinerende. Det er interessant å utforske sin kapasitet, sier Foss. – *Er du en medieyndling?* – Nei, det vil jeg ikke kalle meg selv. Men jeg

liker å si det jeg mener og stå for mine meninger. Media har nok fått det med seg, samtidig som jeg representer en gruppe mennesker det kryr fordommer mot.

LØVENS HULE. Han glemmer aldri den dagen 200 personlige trenere satt i salen og ventet på hans foredrag. I virkeligheten ble det et meget givende og lærerikt foredrag. – Jeg så for meg å bli dratt inn i løvens hule, der jeg skulle slepe et traktorhjul over gulvet mens trenerne med stramme og glinsende kroppar sto over meg og skrek: «Run, motherfucker. Run!» – *Humor er viktig?* – Ja, vi er kanskje for ordentlige. Overvekt må kunne tulle og tukles med. Foss mener mange er for hårsåre. – Jeg er jo jævla feit, men det betyr ikke at jeg liker å bli kalt jævla feit likevel. Livsnyter med høy terskel. Etter et par øl på julebordet kommer trompeten fram og Foss klarer å nyte livet. – *Må Ola Nordmann bli mer åpen?* – Ja, vi må aldri undervurdere betydningen av en øl. – *Vil du ha øl? Den er ekstremt billig og god her på Studentersamfundet.* Latteren runger i veggene på Edgar. Som en rask marsj mot den høyeste frekvensen mulig. – Det jeg mener er at terskelen ikke må være så jævla høy. **UD**

Tungebryting

Er du en av de som syntes offentlig klining er greit? Les dette!

TEKST: **Kaja Felix Sønslie** ILLUSTRASJON: **Camilla Dahlstrøm**

SÅ ER DEN HER IGJEN. Våren. Når Trondheim leker luremus, og studentene lar seg lure. Folk er så våryre at de må kontrollere seg for å unngå å tafse og klå, både på kjente og ukjente. Kjærestepar tusler bortover gata hånd i hånd, mens de tar opp en og en halv plass i bredden av fortauet. De går så tett at det er vanskelig å skille dem. De er blendet av kjærlighet og nyforelskelse, og ser ingen andre enn hverandre. Folkeskikken forsvinner tydeligvis med synet, og de nekter å flytte seg slik at du kan gå forbi dem. Ikke engang når du brøyter deg vei mellom dem. De kan ikke miste dyrbar hånd-tid.

ET AV DE FØRSTE SIKRE VÅRTEGNENE er ikke en liten løvetann i veikanten. Det er den prepubertale stemningen som ligger som tåke over byen.

Denne påvirker både gutter og jenter, men mest gutter. De blir litt mer frampå, og den cocky holdningen som til vanlig får dem til å lire ut setninger som «du var digg, skal vi pule?» har fått en litt mer romantisk tvist. En sen kveld jeg er på vei til Samfundet får jeg virkelig kjenne på dette. Jeg tusler over gamle bybro, hvor det

på grunn av bygging er minimalt med plass å gå. Her møter jeg en liten guttegjeng, hvorpå en av dem spør om han kan få et kyss. Jeg mistenker at det var valentinsdagen som gjør at han tror det var en ok greie å gjøre. Kanskje han til og med tenker det er litt romantisk. Det mest realistiske er at han tror jeg faktisk skal si ja, for jeg er full som en dupp. Men den dama her blir ikke swept off her feet, og svarer i stedet nei, på det jeg mistenker er en lite sjarmerende måte. Jeg kan ikke noe for det. Jeg kysser ikke fremmede før jeg vet navnet deres.

EN AV DE ALLER VERSTE tinga jeg vet med våren er den offentlige kyssinga. Når jeg sier kyssing mener jeg selvsagt klining. Eller hooking. Eller hva det kalles når to mennesker utveksler spytt på det som kan se ut som en ganske brutal måte. En dag sitter jeg i kaféen på skolen, koser meg med en bok og en kopp kaffe.

Jeg mister fort livsgleden når sidebordet plutselig ble omgjort til en boksearena for tungebryting. I det øyeblikket spyttklydene treffer

bordet, mister jeg troen på menneskeheten. Jeg virker kanskje som verdens bitreste peppermø, men jeg er ikke det altså. Jeg lover. Jeg er all 4 love 4 eva & eva, men jeg har vært singel så lenge at jeg har blitt kynisk. Jeg synes ikke det er sjarmerende når guttene bærer Michael Kors-veska til dama. Jeg synes heller ikke det er sjarmerende når folk står og tafser på hverandre i køen på Rema 1000. Du vet, på den måten som kanskje hadde resultert i et besøk på cella om du hadde tafset slik på deg selv. Jeg synes heller ikke det er sjarmerende når noen kjører live makeout session på byen. Men det kan også ha noe å gjøre med at jeg ikke liker Sankt bernardshunder.

«BLIR IKKE DU OGSÅ VÅRYR, KAJA?» spurte ei venninne meg en dag. Jo, men i motsetning til resten av Trondheim kommer jeg tydeligvis fra et møblert hjem. Jeg tafser ikke på sidemannen på bussen bare fordi jeg har lyst på sex. Og jeg spør ikke en fremmed person face to face om han vil være med hjem å pule. (Det har man Tinder til, hehe. Neida. Joda. Neida).

SÅ KJÆRE TRONDHEIMSTUDENTER, her er min bønn til dere; vis at du kommer fra et møblert hjem. Bær veska di selv. Og hvis du absolutt må utveksle store mengder spytt i offentligheten, samle det heller i en pose og gi det til din utkårede i vårgave.

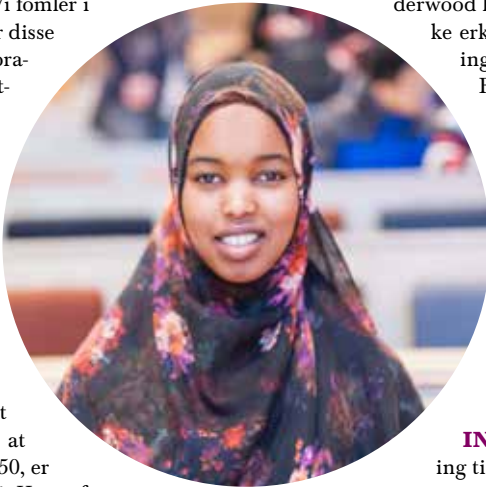
Alle studenter har fag, men ikke alle fag har studenter

Vi tar en nærmere titt på oppmøtekulturen i Norges beste studentby.

TEKST OG FOTO: Eivind Sandodden Kise

FØRSTE BOMTUR. Tirsdag 3.2, Dragvoll D112, kl. 8.15. Jeg møter opp på gruppeundervisning i FILM1011 – Filmen i samfunnet. Det er bare meg og navnebrorstudent Eivind som har møtt opp. Vi fomler i mørket etter lysbryteren og stusser på at vi er alene. Er disse timene også avlyst på grunn av filmfestivalen Kosmorama? Trodde det bare var Jon sine? Hva med Stig sin etterpå? Vi sjekker Itslearning, og forstår at vi antageligvis er de eneste på filmvitenskap som ikke er pakket inn under dyna. Jeg drar hjem og ser på *House of Cards* og drikker sårt etterlengtet morgenkaffe.

FLINKISENE SABOTERER. Tirsdag 3.2, Dragvoll, D1, kl. 12.15. Et tips har kommet inn om at kurset HIST1150 – Oversikt over tidlig nytds historie 1550-1850 har ganske labert oppmøte. Jeg tar bussen opp til Dragvoll og stikker hodet inn døra. Ganske mange hoder stikker opp, og knitringen i tastaturene tyder på flittige elever. Jeg smetter fort ut igjen og innser at tipset muligens har vært dårlig og at HIST1150 – Oversikt over tidlig nytds historie 1550-1850, er et populært fag å møte opp på. Jeg drar hjem og ser på *House of Cards* og drikker formiddagskaffe.

HELVETE ER ANDRE MENNESKER. Tirsdag 3.2, Dragvoll, D10, kl. 14.15. Akkurat i det roen har senket seg, kaffen er på kanna og Frank Underwood holder en spennende monolog til kameraet om den russiske erkerivalpresidenten Viktor, tikker et tips inn på tekstmelding. «Medienes publikum i D10 er visst nok dårlig besøkt. Forelesningen har akkurat begynt og varer i to timer.»

Av med Netflix, på med skoene, trofaste femmer'n opp til Dragvoll for tredje gang i dag. Jeg setter meg bakerst og begynner å telle hoder. Ihvertfall 70. Hvor mange er påmeldt i dette faget? Stort auditorium, har jeg med meg vid nok optikk? Forelesningen er spennende, og treffer sosialdemokraten i meg midt i blinken. Hvordan lokke barn til å være trofaste mot NRK? Før jeg vet ordet av det er forelesningen over og alt og alle har pilt ut døren før jeg rekker å spørre om jeg kan ta bilde av dem. Nok en gang drar jeg hjem, trakter kaffe og ser på *House of Cards*.

INTET NYTT FRA NTNU. Onsdag 4.2. En tekstmelding tikker inn om at forelesningen jeg skulle gjeste er avlyst.

De som foretrekker tavleundervisning vil ikke være så komfortable her, men jeg liker den litt løse stemninger. Forrige forelesning var det et dikt om ost.

PERNILLE NYVOLL
21 år, student

ENDELIG DÅRLIG OPPMØTE. Torsdag 5.2, Gløshaugen, R1, kl. 12.15. Turen går til Gløshaugen og R1. Ryktet er at TMA4123 – Matematikk 4M kunne trengt litt flere oppmøte. Industriell kjemi og bioteknologi-student Majma Ali Abdullahi har registrert at det er flere jenter enn gutter som pleier å møte opp, og til ingens overraskelse stryker 12 prosent flere menn enn kvinner i dette faget. Abdullahi mener likevel det pleier å være ganske bra oppmøte på øvingsforelesninger, og at undervisningen som er på engelsk kan være en grunn til det litt dårlige oppmøte. Matte 4 er visst ganske lett for de flinkeste i matte, så de kan bare lese seg opp uten å delta i undervisningen.

Turen går videre opp til Dragvoll. Alt og alle sier at EXPH0003 - Examen philosophicum for humaniora og samfunnsvitenskap, der er det få. Folk sitter spredt langt fra hverandre med masse beinplass, det er 29 stykker i gigantiske D15 i dag. Mens foreleser synes salen er i største laget, mener student Birgitte Bjerke (20) det er perfekt:
– Det er ikke for stort rom, det blir god luft.
Forelesningen går sin gang. Kant, Forbrytelse og straff og Mills kritikk av lystkalkylen er blant temaene. Studenten foran meg nipper på en kopp grønn te og humrer for seg selv når en meme

med en gjeit med underteksten «scapegoat» dukker opp på lerretet. Turen går deretter ned til Gløshaugen igjen. Et tips har ført meg i retningen av R10 og KJ2072 - Naturmiljøkjemi kl. 14.15. Som fotograf er jeg skeptisk til å plutselig skulle fotografere et auditorium uten skråning, det vil ikke passe inn i min kunstneriske visjon av saken. Til mitt store hell er det ganske godt oppmøte, en hyggelig studine teller antall oppmeldte på itslearning-appen sin, og vi kommer fram til at over halvparten er her. Fotografen i meg puster lettet ut, og jeg drar hjem igjen for å se på *House of Cards*.

HISTORIEN GJENTOK SEG IKKE. Fredag 6.2, Dragvoll, D1. Klokken er 8.15 og jeg har litt motvillig bestemt meg for å gi HIST1150 - Oversikt over tidlig nytds historie 1550-1850 en ny sjanse til å vise seg fra sin minst besøkte side. Jeg har egentlig lyst til å se ferdig *House of Cards*, men en venn har meddelt at hun lider av post-House-of-Cards-depresjon, et syndrom jeg kjenner alt for godt til og elegant prokrastinerer ved å nekte meg selv de siste to episodene. Strevet med å komme seg opp på Dragvoll så tidlig en fredag morgen uten å selv ha undervisning lønner seg. Det virker som om flere ønsket seg langhelg, og oppmøte er langt dårligere enn på tirsdagen.

På lerretet er det bilde av en dampmaskin. Bachelorstudent i historie Kristin Bergly (20) synes det er synd så få har møtt opp.

– Vi har mye norsk historie nå, og det er ikke så flashy som nyere internasjonal historie. Det er synd det ikke er flere her, da blir det mer aktiv undervisning. Det er bare 48 studenter som har møtt opp. I fjor var 293 oppmeldt til eksamen. 10 prosent av dem strøk.

DEN EVIGÅENDE TRANSPORTMASKINEN.

Femmer'n tar meg i en hast videre til EL5 på Gløshaugen, hvor TMM4100 - Materialteknikk vistnok sliter med for få allværsjakker per sete. 71 studenter har møtt opp, i fjor var 358 oppmeldt til eksamen, hvor 17 prosent strøk.

– Det er mange forskjellige forelesere, noen er bedre enn andre. Det går i bølger, men det er vanskelig å vite på forhånd hvem som har hvilke forelesninger, sier marinteknikkstudenten Stian Hagen (22).

Jeg setter meg ned og utfordrer meg selv til å prøve å følge med på undervisningen: «Properties and applications of metal». En rød linje er tegnet inn i det periodiske system og foreleser forklarer hvorfor jern er et av de viktigste metallene. Jeg har falt av vognen, og sniker meg ut.

Det går i bølger, men det er vanskelig å vite på forhånd hvem som har hvilke forelesninger

STIAN HAGEN
Marinteknikkstudent

BLOD OG DIKT. Før jeg vet ordet av det er jeg tilbake i store D15 på Dragvoll. Klokken er 12.15, og 23 studenter har samlet seg for POL1001 - Innføring i statsvitenskap: Politisk teori og politisk adferd. I fjor var hele 193 oppmeldt til eksamen, men bare 3 prosent strøk. Foreleser har registrert at det har blitt færre og færre i forelesningene, og at det nå er en hard kerne igjen.

– De som foretrekker tavleundervisning vil ikke være så komfortable her, men jeg liker den litt løsere stemningen. Forrige forelesning var det et dikt om ost, forteller Pernille Nyvoll (21).

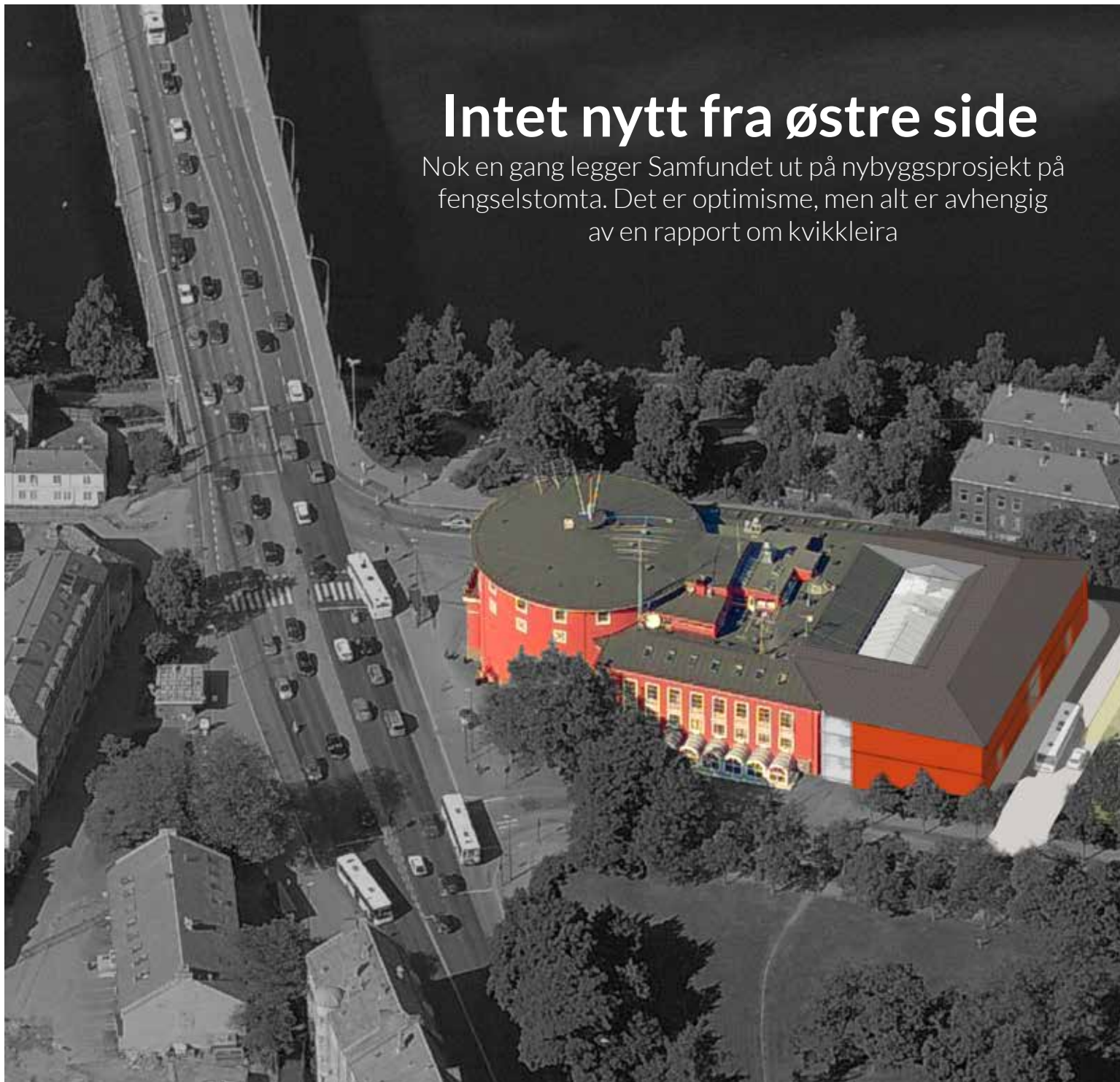
Forelesningen starter med et flott dikt om en spøkelseskrokodille, for å vekke studentene. Tema for forelesningen er Jean-Jacques Rousseau. Det tar ikke lang tid før foreleseren begynner å blø kraftig neseblod. Foreleser går gjennom to og en halv pakke kleenex fulle av blod, uten å avbryte forelesningen. Hun forsikrer oss om at kroppen inneholder mye blod, og at det ikke er farlig helt enda.

Uten en ende i sikte for neseblodet må den modige foreleseren innse at kleenexhåndklene må kastes inn i ringen etter en time. Elevene får valget om de vil avslutte med en gang, eller om de vil høre foreleserens Rousseau-sang til melodien av *New York, New York*. Elevene velger sistnevnte, og forelesningen avsluttes litt amputert med høylytt klap-ping. **UD**

Intet nytt fra østre side

Nok en gang legger Samfundet ut på nybyggsprosjekt på fengselstomta. Det er optimisme, men alt er avhengig av en rapport om kvikkleira

SAMFUNDETLEDER

Filmnasjonen Norge

Forrige uke var det Kosmorama i Trondheim. Fra mandag til søndag ble det vist utallige filmer fra hele verden. Siden det er en norsk festival er en del av disse filmene naturlig nok norske.

Dette har fått meg til å tenke på den norske filmbransjen, en bransje som på ingen måte har klart å leve opp til hva den kunne ha vært. Vi har selvfølgelig regissører som slår gjennom og gjør det stort både innenlands og utenlands, men felles for mange av disse er at de

ensidig dyrker spillereglene slik Hollywood har satt dem. Sverige og Danmark har dyrket frem internasjonale navn som Bergman, Östlund, Drejer og Bier. I mens har Norge folk som Tyldum, Zwart, Rønning og Sandberg, alle navn som har blitt store på å emulere de storslagne Hollywood-filmene.

Med tanke på diversiteten vi finner i kultur-Norge, er det påfallende hvor lite kreative historiefortellere filmmediet har. Storparten av norske produksjoner tar utgangspunkt i kjøkken-

benkdramaer, oppveksthistorier eller biografiske dramaer. Hvor er de kreative sjelene som har lyst til å si noe nytt, eller i det minste si noe gammelt pakket inn på en ny måte? Det er noe galt når de eneste sjangerfilmene som gjør det stort i Norge er skrekkfilmer bygget på det samme som det amerikanerne drev med på 80-tallet.

Hva er egentlig problemet her? Er ikke det norske kinopublikummet interesserte i film som beveger seg utenfor komfortsonen? Godt mulig, men det tror jeg i så fall henger sammen

med at det aldri er satset på denne type film i Norge. Det burde fra regjeringsskold oppfordres til annerledes filmer.

Kunst skal ikke være bundet av inntjeningskrav, det burde være bedre støtteordninger slik at også de vanskelige filmene har et livsgrunnlag. Jeg tror dette med tid og stunder kan føre til bedre filmer og et mer kvalitetsbevisst publikum. Et sted må vi starte..

PER FRIDTJOF LARSEN
Leder for Studentersamfundet
i Trondhjem

NYBYGG: Både nybyggkomite og finansstyret har god tro på nybygg, sier leder for nybyggskomiteen, Eirik Torpe.

Håp om nybygg

Om kvikkleira ikke saboterer prosjektet, mangler Samfundet fortsatt 30 millioner kroner.

► SAMFUNDET

TEKST: Benedikt Javorovic
FOTO: Silje Krager

Nybyggprosjektet på fengselstomta bak Samfundet har blitt tatt opp flere ganger før, men har alltid blitt stoppet før det rakk å komme i gang. Delvis har det vært mangel på penger, men den viktigste faktoren har alltid vært kvikkleira i området. Nye rapporter har nok en gang pustet liv i prosjektet og nok en gang er det optimisme på huset. Dag Herrem er leder for finansstyret, og tror prosjektet er vanskelig men teoretisk mulig.

– Jeg har tro på at vi skal få til ny-

bygget. Det er et puslespill, men vi bør klare å finne gode løsninger. Det er et fornuftig og nøkternt prosjekt, godt tilpasset vårt behov. Vi møter stor velvilje fra alle, sier han.

– Alt avhengig av rapport
Før noe kan skje må vi avvente rapporten selskapet Multiconsult forbereder for Samfundet. Rapporten har kostet Samfundet rundt en kvart million og forventes om en måneds tid i følge Eirik Torpe, leder for Samfundets nybyggkomite. Han er også optimistisk, men sier alt står og faller på rapporten.

– Vi står foran en viktig tilbakemelding nå, det faller på grunnforholdene. Det er et stort kvikkleireom-

råde langs Nidelven og det er ikke bare oss som har interesser i området. Det er heller ikke kun oss det går utover hvis vi gjør noe feil. Det er først opp til rapporten og så kommunen om de vil godkjenne prosjektet, sier han.

Utfordringene er mange, i tillegg til kvikkleira anslår Herrem at Samfundet må skaffe rundt 30 millioner kroner i kapital for at prosjektet skal bli en realitet

– Vi har et overslag på 60 millioner. Det er basert på erfaringstall fra tilsvarende bygg, og må anses som usikkert. Straks vi har avklart grunnforholdene vil vi gå videre med detaljert prosjektering, og da vil vi også få en bedre oversikt over byggekostnaden, sier Herrem.

Trengs arbeidslokaler, ikke underholdningsareal
Torpe vil ikke komme med noen mer optimistiske tall. Likevel har han sammen med de andre medlemmene av byggkomiteen begynt å forhøre seg internt på Samfundet om hva man eventuelt vil ønske i et nybygg.

– Vår oppfatning, som vi har inntrykk av at mange på huset deler, er at det ikke er behov for serverings- eller konsertlokaler. Problemet går heller på at mange gjenger mangler arbeidslokaler. Noen gjenger arbeider utenfor huset som for eksempel Studentmediene. Det er mest behov for arbeidslokaler og møterom, sier Torpe.

Fokus på utleie
Tidligere var det snakk om ambisiøse ideer som en «fablab» eller fabrication lab, et framtidsrettet arbeidslokale for å lage hva som helst, med utstyr som 3D-printer og laserkutter. Denne typen innretninger har blitt erstattet med mer nøkterne mål som robuste utleielokaler som kan tilpasses de som måtte ønske å leie Samfundet.

Utleie kommer nemlig til å bli en viktig del av Samfundets fremtidige drift. Ikke bare på nybygget, håpet er også at den originale bygningsmassen kan brukes fritt når gjengene kan bruke mer egnede lokaler. Blant annet etterspør Torpe studentfrivillige.

– Vi ønsker å få inn studentorganisasjoner som ikke allerede har tilhørighet på Samfundet. Det finnes mange grupper som gjør mye bra arbeid, som mangler tilstrekkelige lokaler. Men da må vi være åpne og ikke ha et så tydelig skille mellom de som leier og de som er internt på Samfundet, sier han.

– Bør trolig kunne bygges
Steinar Nordal er professor ved Institutt for bygg, anlegg og transport ved NTNU. Han mener at i teorien er det mulig å bygge på tomta, men at vi må avvente rapporten.

– Fengselstomta ligger i grensen av den angitte kvikkleiresonen som har fått risikoklasse 5, som er mest alvorlig. Dette er grunnen til at bygging krever spesiell utredning. Vi forventer noe kvikkleire, men den ligger trolig dypt. Med de rette forholdsregler bør det trolig kunne bygges på tomta.

Likevel sier Herrem at selv om alt går etter planen ligger nok prosjektet flere år i fremtiden.

– Regulering tar 18 måneder, deretter tar byggesaken én måned. Forutsatt at finansieringen er på plass, er tidligste tidspunkt for byggestart 20 måneder etter grunnforholdene er avklart. Det er nok ikke realistisk å se en byggestart så raskt, sier han. **UD**

FENGSELSTOMTA: Planen er å utvide Samfundet mot fengselstomta.

PLANLEGGINGSFASE: Slik ser plantegningen for nybygget ut.

BY
scenen

UTVALGTE ARRANGEMENTER VÅR 2015

11-13/03 **BLY I BAKEN**

15/03 **MEG & KAMMERATEN MIN**

20/03 **BLACK DEBBATH**

21/03 **IDA JENSHUS**

19/04 **SEIGMEN**

24/04 **DANIEL NORGREN**

02/05 **U.D.O.**

09/05 **LISA EKDAHL**

BYSCENEN.NO

BILLETTPORTALEN.NO | NARVESEN | 7-ELEVEN

FEM PÅ HUSET

Foto: Eirik Asheim

- 1. Synes du det er nok plass på samfundet?
- 2. Trenger man et nybygg?
- 3. Hva blir det viktigste i et eventuelt nybygg?
- 4. Nybyggkomiteen mener at det er nok underholdnings- og serverings-areal, er du enig i det?

Alexander Tveit Lundemo, 27 år
Musikkvitenskap

- 1. Ja, det er hvertfall det intrykket jeg har fått.
- 2. Hvis det blir bra, og det er noe man har ressursene til. Det finnes alltid noen som kan gjøre noe kult og kreativt med det.
- 3. Det er jeg usikker på.
- 4. Synes det er en ganske fin mengde nå.

Sondre Larsen Hirth, 24 år
Lektor i Historie

- 1. Nei, det synes jeg ikke. Det har mye med det interne og gjøre. Det er mange som jobber her på huset som ikke har et eget sted å holde til.
- 2. Ja, det tror jeg, man trenger mer plass. Om det er realistisk å få gjennomført er jo en annen ting.
- 3. Arbeidsplass til alle de som jobber her. Men kanskje utvide de offentlige lokalene også, kanskje komme på en ny nisje.
- 4. Ja, det vil jeg si. I min mening er det det.

Øistein Lien, 24 år
Politihøgskolen i Oslo

- 1. Ja, for min del som bare er gjest så synes jeg det er mer en nok plass.Men jeg har jo forstått at det er litt lite plass for de som jobber her.
- 2. Jeg har studert her tidligere og har skjont at Samfundet er en viktig institusjon i byen. Jeg synes det er viktig at Samfundet hele tiden er i utvikling.
- 3. Jeg tror ikke Samfundet trenger større utgaver av det som finnes fra før. Så da trengs det lokaler for de som jobber her og kanskje noe nytt.
- 4. Joda, av det det brukes til i dag vil jeg si det. Det er jo stort sett bare i helgene at det er stappa.

Eirik Folkestad, 22 år
Datateknologi

- 1. Det pleier å bli veldig fullt i helgene.
- 2. Det hadde vært fint med et ekstra bygg, men jeg vet ikke om det burde være en prioritet. Jeg tror man burde fokusere på å forbedre de lokalene man har.
- 3. Det hadde vært kult med et nytt type sted. Samfundet kunne trengt mer variasjon.
- 4. Jeg jobber ikke på Samfundet så vet ikke så mye om hvordan situasjonen er. Men jeg tror det hadde gjort seg med et nytt type lokale.

Anders Hauge Aurland, 25 år
Lektor i Engelsk og Historie

- 1. Det kunne sikkert vært en fordel med litt mer, men det fungerer slik det er.
- 2. Kanskje ikke nødvendig men jeg vil si at det er positivt. Det kan jo bli litt stor pågang noen ganger, men kanskje er det litt av sjarmen med Samfundet.
- 3. Mer matservering. Det er veldig bra servering på Lyche, men det er bare et sted med matservering. Det hadde vært kult å ha et alternativ.
- 4. Generelt er det vel det. Man kan tåle å ha det litt trangt for å få bra driftslokaler.

Illustrasjon: Malin Hellem

Passiv idealisme

Dagens idealister er mer opptatt av å profilere seg selv enn å delta i samfunnet.

HILDE HEGGSTAD

Kulturjournalist

IDEALISME

Vi lever i en tid der det er en selvfølge at alle skal ta en utdanning. Selvrealisering og individualisme er mer sentralt enn noensinne, og alle har som mål å bli reflekterte personer som har funnet meningen med livet. Forventningene til hvordan livet skal være er skyhøye, og det siste folk vil ha, er noe forutsigbart og vanlig. Før hadde ungdomsgenerasjonen en egen stemme, og oppgaven deres var å stå opp mot samfunnets autoriteter og kynisme. Dagens idealister er derimot mer opptatt av å profilere seg som bevisste samfunnsborgere, men har ikke som hensikt å ta ansvar.

Profileringen foregår i all hovedsak på sosiale medier, der vi alle liker Amnesty og deler arrangementer og kronikker om vegetarianisme, og vi føler oss bra når vi gjør det. Problemet er at det stopper her. Dagens unge idealister er ikke vant til å ha noe reelt ansvar, siden hverdagen stort sett er skreddersydd etter våre behov og interesser. Det er en felles forventning om at samfunnet skylder oss noe, og vi stiller krav deretter. Problemet er at ingen kan ta en gruppe 20-åringers, som i praksis lever på staten, alvorlig. Vi har ikke autoritet hos andre enn oss selv, og vi har ingen innflytelse på samfunnet, så lenge vi er så passive som vi er nå.

Dagens late idealister mangler fotfeste, og er et produkt av Norges velstand

Man kan stille spørsmål til om en så passiv form for idealisme er hensiktsmessig. Alle prøver å finne seg selv, enten ved å begynne på utdanning etter utdanning, ta friår eller klappe tigre (på folkehøyskole) i India. Vi har stor frihet til å gjøre det vi vil, og dermed frihet til å ikke gjøre noe som helst. Dette kan forsterke en allerede tilstedeværende identitetskrise hos de fleste studenter. Hvis man ikke føler mestring på andre områder i livet, kan det være lett å klamre seg til høye idealer man kanskje ikke forstår, og at dette i seg selv blir en form for selvrealisering. Å ta vare på miljøet, være for likestilling og mot fattigdom er bra i seg selv, men hvis vår generasjon ikke kan bidra med mer enn kun å mene, er det ganske patetisk

Det er overraskende lett å ha de rette holdningene og mene de rette tingene, når man ikke trenger å ta

noen valg selv. Den overdrevne selvbevisstheten tilhører overklassen, en gruppe som har det så bra at det ikke er nødvendig å velge bort noe som helst. I Norge kan vi takke Statoil for muligheten vi har til å studere etter interesse og ikke etter etterspørsel. Gjennom studietiden har vi muligheten til å dyrke oss selv, uten å ofre en tanke til framtiden. Det kan neppe være sunt for helsen å forvente at man skal finne seg selv ved å leve et så lite produktivt liv, der alt man gjør er å grave seg dypere og dypere ned i identitetskrise. Modningssrommet studietiden åpner for gjør kanskje ikke annet enn å forvirre oss i konkurransen om å være mest mulig bevisst, selvstendig og original.

Det finnes ingen andre steder enn i Norge der mennesker har muligheten til å ikke gjøre annet enn å posere og fronte sitt eget liv og sine tanker, enten ved å dele med verden hvor lite kjøtt man spiser eller ved å hate Statoil og kapitalismen. Dagens late idealister mangler fotfeste, og er et produkt av Norges velstand. Takket være Lånekassen har vi muligheten til å gå rundt og peke på hva som er galt med hvordan andre tenker og hvordan samfunnet fungerer, men det eneste vi sitter igjen med er en gruppe selvsentrerte 20-åringers som venter på at andre skal ta ansvar.

KREATIVE SJELER – Lydinntallasjoner om feedback

Navn: Eirik Havnes
Studerer: Master i musikkteknologi
Aktuell: Hadde installasjonen «Feed forward» på Galleriet Blunk 27. februar til 1. mars

Hva er ditt kunstprosjekt?
For øyeblikket jobber jeg med en serie lydinntallasjoner som tar for seg feedback på mange forskjellige måter. Vi er vant til å tenke på feedback som uønsket hyling på konserter, men konseptet feedback består egentlig bare av at man kobler et signal som kommer ut fra et medium tilbake til seg selv.

Noen ganger sender jeg signaler inn og ut av sagblader eller glassplater for å få disse til å “syng”, andre ganger jobber jeg med hvordan to forskjellige medier misforstår hverandre når de kobles sammen.

Hva inspirerer deg?
Mye av det jeg jobber med for tiden er inspirert av realfaglige problemstillinger, spesielt innenfor akustikk og psychoakustikk. Men jeg må innrømme at jeg også er ganske svak for musikkprosjekter som er sinnsykt drøye. Prosjekter som er på grensen til å bare være ekle. Jeg liker å sammenligne det med filmer som er laget for å sette en liten støkk i deg. Slik kan lyd og musikk være også, til tross for at vi er blitt urovekkende vant til at musikk skal være fint.

Hvem ønsker du å nå ut til?
Egentlig alle mulige folk. Jeg tror de fleste har evnen til å bli fascinert av slike ting hvis de bare opplever de. Men om folk ser det jeg driver med og synes det er totalt meningsløst, nesten på grensen til at de blir sure av det. Ja.

Så har jeg i det minste klart å irritere de.

Hva ønsker du å formidle med prosjektet?
Inntallasjoner handler om kommunikasjonssvikt, fremmedfrykt, ekstremisme eller manipulasjon. Ganske menneskelige egenskaper som jeg gjør om til lydinntallasjoner.

Et overordnet mål for all lydkunst jeg jobber med er at jeg gjerne vil at folk skal lytte til lyd på en annen måte enn de lytter til musikk. Lyd er sykt fascinerende, men vi bryr oss vanligvis ikke om annet enn tale og musikk.

Hva kan man oppnå med å kombinere lyd og kunst?
Hvis det er en lydinntallasjon i et kunstgalleri blir man tvunget til å lytte på

en mer fokusert måte. Men jeg merker ganske godt at folk er vant til å oppsøke gallerier for å se på noe. Mange ganger er folk minst like opptatt av hvordan høyttalerne og kablene ser ut, som hvilken lyd de lager. I mai i fjor hadde jeg en lydinntallasjon med så sterke bassfrekvenser at forskjellige kroppsdeler begynte å riste. Da var det en del barn som spydde av lyden. Så det er da noe man kan oppnå. **UD**

TEKST: TONJE JACOBSEN

I hver utgave presenterer Under Dusken en kreativ trondheimsstudents prosjekt.

Nå vi skriver norsk

Innvandring påvirker det norske språket. Resultatet blir kebabnorsk, som bryter med både forventet ord- og språktilfang.

TEKST: EMMA JOHNSEN RØDLI ILLUSTRASJON: KATRINE GUNNULFSEN

Romanen *Alle utlendinger har lukka gardiner*, skrevet av tjue år gamle Maria Navarro Skaranger, har fått mye oppmerksomhet i vår. Skaranger har brukt ungdomsspråket fra hjemstedet Romsås i Oslo i portretteringen av ungdomsskoleeleven Mariana. Dette gjør romanen til den første på såkalt «kebabnorsk».

Kebabnorsk er et populært ord for det ekspertene kaller en multietnolekt. Multietnolekter oppstår i møtet mellom ulike språk, og i dette tilfellet er det snakk om en blanding av norsk og ulike innvandrerspråk. Maria Navarro Skarangers roman har skapt stor interesse, spesielt blant fagfolk.

Olaf Husby, førsteamanuensis ved Institutt for språk og litteratur ved NTNU, forklarer interessen rundt språket i boka med at det gir forskerne mulighet til å observere radikale endringer som har foregått over kort tid i et språk. Skarangers roman er en skriftlig normering av et nytt muntlig språk.

– Språket i romanen er en ortografisk og formfast framstilling av et ellers svært muntlig språk. Det er likevel vanskelig å si hvorvidt denne formfastheten også gjelder i den muntlige bruken. Det som skiller kebabnorsken i romanen fra øvrig norsk er i hovedsak brudd med reglene på setningsplan. Det norske språket påvirkes av språk som er godt representerte i innvandrer miljøene, som tyrkisk, urdu, spansk og arabisk. Engelsk har også påvirkning, blant annet på vokabularsiden.

Kebabnorsk ordbok

Mange forbinder nok i første omgang kebabnorsk med ulike slanguttrykk som «schpaa» og «kæbe». Uttrykk som disse er ikke spesielt godt representerte i *Alle utlendinger har lukka gardiner*, utover noen gjengangerer, som «bæda», «tæsja» og «la».

Andreas Østby, nå redaktør i Pax forlag, samlet sammen kebabnorske uttrykk og utgav dem som ordbok i 2005. Det var i arbeidet med den svenske romanen *Et øye rødt*, skrevet av Jonas Hassen Khemiri, at behovet for en ordinnsamling meldte seg. Romanen er nemlig skrevet på såkalt «rinkebysvensk», den svenske ekvivalenten til kebabnorsk. For å overføre romanens stemme fra svensk til norsk, måtte Østby lete etter norske ord og uttrykk som tilsvarte de svenske. Etter arbeidet med oversettelsen hadde han nok materiale til å lage en ordbok.

– Det var gjort lite forskning på området den gang, med unntak av en hovedoppgave. Jeg tok utgangspunkt i en ordliste fra den, og intervjuet 80 ungdommer om språket de brukte. Jeg lagde skje-ma hvor de kunne oversette ulike ord jeg behøvde en norsk ekvivalent til og ba dem forklare bruken. Dessuten ba jeg dem si det de visste om opphavet til ordene. Arabisk viste seg å ha en opphøyd status og var et språk som mange ønsket å beherske.

Ikke alle var villige til å snakke om kebabnorsk, og spesielt jenter kviet seg. Østby tror det kan ha å gjøre med hvilke ord som fantes i vokabularet.

Språket virker som en identitetsmarkør, og kan fungere både som et signal om tilhørighet til og avgrensning av miljøet

OLAF HUSBY

Førsteamanuensis ved Institutt for språk og litteratur ved NTNU

– I hovedsak dekket uttrykkene tabuer som narkotika og sex. For eksempel fantes det veldig mange uttrykk for «hasj» og «homse». Slangen fylte ikke noe tomrom i språket, men ga heller en variasjon over tema man også har uttrykk for på norsk.

Østby fokuserte på ordnivå framfor setningsnivå. Det han likevel fant ved setningoppbyggingen, var at bruddene med syntaks heller skyldtes ungdommenes innvandrerbakgrunn enn et forsøk på å skape et annerledes språk. Han observerte dessuten at de rettet på hverandre når det ble gjort språklige feil, noe Østby tok som et tegn på at syntaktiske brudd ikke ble gjort bevisst.

– Hovedforskjellen på rinkebysvensk og kebabnorsk den gang, var at rinkebysvensk var et mer fullstendig språk. Syntaksen skilte seg klart fra annen svensk. Det var likevel de samme temaene som fikk egne slanguttrykk.

Husby mener det er mulig at kebabnorsk har forandret mye siden Østby skrev ordboka i 2005.

– I dag er i alle fall språket preget av mer enn et større vokabular som er påvirket av innvandrerspråk. Syntaks og morfologi som avviker fra norsk er også en del av kebabnorsk i dag.

En trussel mot skriftspråkene?

Mange frykter at kebabnorsk og annen dialektbruk i skriftlig form skal bryte ned det norske språket og til gjengjeld gi oss et enklere og mindre presist språk. Husby forklarer at nye impulser er en trussel mot språket.

– Språk endres, og ytre impulser vil som sådan alltid være en trussel mot et språk. For at endringene skal bli permanente må de aksepteres, tas i bruk av flere og bringes videre til nye generasjoner. Språk som kebabnorsk kan påvirke «svake» punkter i norken, spesielt de delene av språket som ikke har en tydelig språklig funksjon.

Husby kommer med eksempler på slike «svake sider» ved språket som kan påvirkes av ytre impulser.

– Trekjønnsystemet kan fort reduseres til et tokjønnsystem, og sterke verb kan gå over til å bli svake. Ved bestemt form har vi på norsk flere markører, og én av disse kan falle bort slik at systemet blir enklere. Skaranger skriver for eksempel «Det var sykeste slåsskampen» der normert norsk vil bruke «Det var

den sykeste slåsskampen». Inversjon er også et «svakt» punkt i det norske språket: Forskjellen på «Nå vi snakker norsk» og «Vi snakker norsk nå» er at «nå» er flyttet fram i setninga. Den første setninga er syntaktisk feil ifølge den norske språknormen, men fullt forståelig. Denne strukturen brukes i kebabnorsk, og vi ser den i Skarangers roman.

Husby mener imidlertid ikke at kebabnorsken er mindre presis enn øvrig norsk.

– Kebabnorsk tjener de funksjonene det skal ha i gruppa det brukes. Språket virker som en identitetsmarkør, og kan fungere både som et signal om tilhørighet til og avgrensning av miljøet. Språkets grammatikk har mye til felles med norsk, men også noen særtrekk som for så vidt er normale i språk, og er slik sett et fullverdig språk. Men det har neppe funnet sin endelige form.

Mestrer ulike roller med språket

Forfatter Øyvind Rimbereid skriver skjønnlitteratur på det som tradisjonelt er muntlig språk. Blant annet diktsamlingen *Orgelsjøen* er skrevet på stavangerdialekt, som han sier ligger mellom bokmål og nynorsk. Dialekten har med geografisk og sosial identitet å gjøre.

– Jeg har valgt dialekt når jeg tematiserer lokale steder. Språket er et repertoar, og nynorsk, bokmål og dialekt er likestilt. Forskjellige skriftspråk byr på ulike muligheter, og på bokmål opplever jeg et annet stilleie. Dialekt er mer elastisk enn bokmål, og passer bedre for lyrikk på grunn av musikaliteten i det muntlige. Mens skriftspråket er laget for øyet, er dialekten noe man hører.

Overgangen fra muntlig til skriftlig språk er ifølge Rimbereid et stort arbeid.

– Du kan ikke skrive reint fonetisk, og må dermed gjøre mange valg. Lesere som ikke kjenner dialekta må også kunne forstå det du skriver. Dersom de opplever det som lokallitteratur, kan det oppstå en barriere.

Språket deler trekk med måten innvandrere som lærer norsk snakker på, men Husby mener ungdommene som bruker kebabnorsk har god språkkompetanse og bruker trekkene bevisst.

– De fleste, trolig alle av brukerne, er bidialektale. Det innebærer at de mestrer to ulike former av det norske språket. Ungdommene veksler mellom to register etter hvem de snakker med: Kebabnorsk er et språk som ungdommene bruker seg imellom, mens «vanlig», syntaktisk korrekt norsk som også inkluderer dialekter, brukes i andre sammenhenger.

At ungdommene veksler mellom talemåter, er ikke uvanlig sier Husby.

– Den flerspråklige kompetansen som disse ungdommene viser, er et helt vanlig fenomen. Å veksle mellom ulike måter å formulere seg og uttrykke seg på er en del av det å være et sosialt menneske, forklarer Husby. **UD**

BLOGGER: Alt Sandra Beijer skriver preges av kjærlighet.

Alt handler om Sandra

I over ti år har Sandra Beijer delt sitt liv på bloggen Niotillfem. Nå har hun omsider fått oppfylt den store drømmen, nemlig å gi ut ei bok.

TEKST: MARIA LUND KROGSTAD FOTO: HILDUR AGUSTSDOTTIR

Sandra Beijer sitter i sofaen i hotelllobbyen. Hun ankom Trondheim et kvarter tidligere og har bare sett byen fra et drosjevindu. I fjor ga hun ut sin første bok, ungdomsromanen *Det handler om dig*, som utgis i pocket denne våren.

I en rosa genser og med en kaffekopp i hendene forteller hun at å skrive en bok lenge var hennes store drøm.

– Det har vært vanskelig fordi det er mange ord som skal skrives ned, og det gjelder å ikke bli lei av teksten. Da jeg endelig fikk til det følte jeg at «Nå, nå kan jeg dø».

Boken er delvis basert på hennes egen ungdomstid, og hovedpersonen er noen hun skulle ønske hun var da hun var 15. Anmeldelsene har for det meste vært positive. Noen negative tilbakemeldinger har kommet fra en rekke lærere. Sandra forteller oppglødd at dette er noe hun egentlig er innmari glad for.

– De sier at jeg ikke kan skrive sånt om femtenåringer. De kommer til å ville drikke mer, røyke mer og ha mer sex. Blir lærerne sinte, da har jeg jo lyktes, for boken er ikke for dem. Alle som tenker «Herregud, er det dette ungdommen gjør» har jo også gjort det samme, de har bare glemt det.

Hemmelighetsfull

Nesten ingen visste at hun skrev en bok. Hun holdt det for seg selv fram til hun fikk bokkontrakt.

– Jeg er så himla urolig for at det ikke skal bli noe av om man prater om det for mye, sier hun.

På spørsmål om det er en bok nummer to på gang blir det tydelig at hun også her holder kortene tett til brystet. Hun drikker av kaffen sin og forteller at hun skriver jo på noe.

– Akkurat nå går det dårlig. Jeg har skrevet mye, men har ingen bokkontrakt og har ikke vist den til noen. Det føles ikke bra, men jeg håper det løser seg.

Våge å være sårbar

En av grunnene til at den første boken ble så godt mottatt, er at Sandra allerede hadde bloggen som plattform. Der deler hun mye av sitt liv, og har vært åpen om det meste.

– I løpet av årene har jeg merket at jo mer personlig jeg skriver, jo nærmere kommer jeg leserene.

Hun opplever aldri et ubehag ved at så mange får innsyn i livet hennes. Tvert imot føler hun seg på et vis tryggere av det.

– Jeg tror på menneskets godhet. Viser man seg sårbar kommer ikke folk til å dolke deg i ryggen. Da tror jeg de kommer til å vise seg åpne mot deg tilbake.

Overnaturlig kjærlighet

Da hun fikk bokkontrakt sa hun med en gang opp jobben i reklamebyrået i New York for å satse på skrivingen.

I dag er det bloggen som er hennes største inntektskilde. Den er en av Sveriges mest leste, men hun forventer ikke at det alltid skal være sånn.

– Akkurat nå syns jeg det er superfint å skrive, men jeg våger ikke håpe at dette er det jeg skal gjøre hele livet. Jeg kommer til å gjøre det så lenge jeg syns det er gøy.

Hun forteller at hun alltid tenker noen steg fram i tid, og at hun ikke er typen til å bare gripe dagen.

– Jeg er ganske organisert, men prøver å legge opp slik at det skal være å mulig å gripe dagen om jeg vil.

Både bloggen og boka er preget av et romantisk syn på verden. Hun smiler stort og forteller at hun virkelig er en følelsesstyrt romantiker. Hun dras mot kjærlighet, følelser og mennesker.

– Kjærligheten er på en måte det overnaturlige vi har – det går ikke an å forklare den. Folk blir helt bananas når de er forelska. **UD**

SANDRA BEIJER

Alder: 30 år

Yrke: Blogger og forfatter

Aktuell som: Blogger på rodeo.net/niotillfem og forfatter av *Det handler om dig*

Din beste kulturopplevelse?

Moren min tok meg med på *Les Misérables* da jeg var fem år. Siden det har jeg vært hekta på musikaler.

Største guilty pleasure?

Svenske Hollywoodfruer og *Paradise Hotel*. Generelt dokusåper hvor folk bare kjører på!

Verdens største problem, og hvordan fikse det?

Vanskelig å si, men ett av verdens største problemer er at folk alltid tror de har rett. De hører ikke på hverandre. Alle tror de har rett svar selv, men det løser ingenting å ikke gi seg. Man må lære seg å ta noen steg tilbake.

Har du et råd til Trondheims studenter?

Gå og se *Les Misérables* om du får muligheten, og lytt til hverandre

Jakten på det autentiske

Kvinner i for store herreskjorter tar for seg klisjéer uten å bli en klisjé.

TEKST: SUNNIVA HEIM PRESSEFOTO: MOTLYS/NORSK FILMDISTRIBUSJON

I Kvinner i for store herreskjorter møter vi tre generasjoner kvinner: Den uerfarne og keitete litteraturstudenten Sigrid som møter og forelsker seg i sitt tyve år eldre forfatteridol; Trine, en performancekunstner som har valgt karriere framfor barn, men som uheldigvis har blitt gravid med en kurator fra New York som hun har glemt navnet på; og trelastarbeideren Agnes, som er forfatter med skrivesperre på fortiende året, og som frykter hun skal dø uten å komme i kontakt med sin bortadopterte sønn.

Filmen er løst basert på Gunnhild Øyehaug's kritikerroste roman *Vente, blinke*, og handlingen er lagt til Trondheim. Byen viser seg fra sin beste side, og er filmet frodig og fargerik på våren og sommeren. Vi får servert nydelige bilder av alt det som kjennetegner Trondheim, og et artig virkemiddel er at det er lagt inn klipp fra naturen, som fugleungers første ferd ut av redet. I kombinasjon

med musikken av Kåre Vestrheim blir resultatet slående. Jeg er derimot ikke overbevist om at de animerte fuglene og sommerfuglene som er tilføyd for å illustrere noen av Sigrids følelser er et like godt og nødvendig grep.

De tre kvinnes historier fortelles parallelt, og to av dem glir direkte sammen. Sigrid er den fortellende stemmen, og den som knytter de ulike historiene sammen. Manuset flyter særdeles godt, og det inneholder en rekke komiske elementer mens det på samme tid har en lyrisk kvalitet. Filmen er en blanding av det såre alvoret, og det banale og humoristiske i hverdagen, og det er gjort med en finurlig balanse. Agnes sine mistanker om at hun har «kreft i rævva» viser seg for eksempel å bare være hemoroider, og Tore «på sporet» Strømøy dukker opp som programleder for tankene om den bortadopterte sønnen.

Skuespillet er dynamisk og ekte. Inga Ibsdotter Lilleaas, Henriette Steensrup og Anne Krigsvoll leverer kraftfulle portretter av tre spennende og ærlige karakterer, som er både like og ulike. Hallvard Holmen gjør også en god jobb med å spille den selventrerte suksessforfatteren i midtlivskrise, og som synes det er vanskelig å finne noe ekte ved tilværelsen. De får alle fram, på hvert sitt vis, sin sårbarhet og problemene med å finne sin retning i livet. De tar for seg skrivesperre og følelsen av panikk over å ikke ha noe å levere, mens Trine paradoksalt nok står midt i fødselsen. Det er lett å identifisere seg med karakterene, og filmen inneholder situasjoner og tanker de aller fleste før eller senere vil befinne seg i, om man så er kvinne eller mann. Det er til tider så pinlig, vondt og oppriktig at man vrir seg i stolen. Men det er nettopp det; filmen får deg til å føle noe. På godt og vondt.

Klisjeer er et sentralt tema i filmen. Frykten for å bli en klisjé, og hvordan man ofte ender opp med å bli akkurat det. Og at man finner ut at det kanskje ikke er verdens undergang, tross alt. Det konfliktfylte ønsket om å være autentisk i en verden der alt har blitt gjort før, alle følelser er følt, og alle ord allerede er sagt. Filmen tar for seg vanskelighetene ved å være det man skaper, og at det ikke alltid er like lett å stå for egne prinsipper og meninger. Plutselig oppdager man at man har tråkket rett i klisjeen, og finner seg selv med bustete hår i en for stor herreskjorte.

Trådene nøstes opp til slutt, og det viser seg at selv om det kanskje ikke ble akkurat som hver enkelt hadde sett for seg, så har de snublet inn på sin egen riktige vei. For å oppsummere filmen så passer det å sitere Sigrid som avslutningsvis sier: «Man er fylt opp av noe som gjør en både tung og lett på samme tid».

Blind sansekavalkade

Forestillingen *Hertz* på Avant Garden utspiller seg i total mørke, synet gjør deg blind. På tross av et pretensiøst premiss blir resultatet spennende sansebegrensning.

TEKST: HANNA MALENE LINDBERG FOTO: JAN FEDINGEN

Med Hertz gjester franske Sidney Leoni Avant Garden for andre gang med forestillinger som tar utgangspunkt i at «synet gjør deg blind». I stummende mørke skal vi erfare virkeligheten på en annen måte. Det høres kanskje pretensiøst ut, men fungerer overraskende bra.

Før vi ledes inn i Verkstedshallens scenelokale får vi beskjed om at «the space» vi nå entrer vil være i totalt mørke, og at vi ikke må miste vår guide med det røde lyset av syne. Ordvalget virker teit, men det er ikke et vanlig scenerom vi entrer denne kvelden — men et univers du selv konstruerer.

I det stummende mørket anstrenger øynene seg for å se aktørene på scenen: Du tror du skjelnar et omriss før du innser at dette ikke kan være sant da du ikke engang ser din egen hånd om du vifter den foran øynene. Når det iblant skjenkes et diffust lys, er det

som strålene ikke følger fysikkens lover; de brer og bøyer seg ut uten å gi noen klarhet i det som skjer. Alt er opphevet i et slags pikselert støy, det er snø på sanseapparatet ditt. Kun et par ganger unner Leoni oss nok lys til at vi med sikkerhet kan skimte aktørene på scenen, men mer er heller ikke nødvendig.

Hertz handler, som tittelen antyder, i stor grad om lyd, og balanserer på grensen mellom teater og performance. Lydbildet spenner fra det post-apokalyptiske, orgeltoner, klakking av treklosser til total stillhet. Det jobbes også med det taktile. Plutselig er aktørene helt nærme - noe stryker seg langs armen til naboen din, du merker vibrasjonene av skritt bak deg, og en mild vind feier forbi. I løpet av forestillingen fører dette til at jeg blir både skremt og trist, avslappet og stressa.

I store deler av forestillingen følger

du deg alene, før et plutselig host, en berøring, en duft, minner deg på at publikum eksisterer. Store deler av vår sansing handler nettopp om begrensning. Ved å fjerne én av våre sanser

skaper Leoni en mulighet til å fortape seg i noe helt annet enn hverdagslig virkelighet. Når du kommer ut på andre siden kjennes det som om du har vært gjennom et slags rensende limbo.

Gripende generasjonsransakelse

Med filmen *Brødre* kommer Aslaug Holm med en vakker skildring av oppvekst og dannelselse med upretensiøs filosofering.

TEKST: MATHIAS KRISTIANSEN FOTO: FENRIS FILM/EUFORIA

Over en periode på åtte år har Aslaug Holm filmet sine to sønner, Lukas og Markus. *Brødre* følger guttene fra de er fem og åtte år, til eldstemann er ferdig på ungdomsskolen. Vi følger dem gjennom hverdagen på Sagene i Oslo, og sommeren på hjemstedet til moren i Smøla. *Brødre* er en elskverdig og personlig oppvekstfilm med filosofiske tendenser som favner bredt i sin gransking av herkomst og oppvekst.

Det er nettopp denne filosofiske tendensen som gjør *Brødre* vakker. Moren deltar aktivt i filmen, samtidig som hun filmer fra sidelinjen. Med dokumentering av små, men likevel vesentlige hendelser i et barns formingsprosess. Fotballen viser hvordan de hverdagslige konfliktene er det som er viktig i barndommen. Minstemannen hater fotballen i starten men noen år senere elsker han det. Sporten former et fellesskap som forener brødrene og faren. Disse dagligdagse hendelsene kombinert med eksistensielle gullkorn fra

barnemunn gjør filmen upretensiøst filosofisk.

Likevel blir Aslaug til tider veldig førende. Det jeg savner er at filmen lar *seeren* fundere på de filosofiske spørsmålene. Aslaug, Lukas og Markus er de resonnerende. Med mindre konkluderende svar ville jeg fått mer ut av filmen. Men *Brødre* er ærlig, og prøver ikke å være noe an-

net enn den er. En av brødrene spør «hvorfor spør du alltid så eksistensielle spørsmål, mamma?», og svaret hennes er enkelt og greit - det er det som er viktig.

Denne ærligheten er gjennomgående, og henter filmen inn når man nærmer seg pretensiositeten. Det er ikke rart at ungdommer og barn blir lei av at moren alltid film-

er, men dette er ikke klippet bort. Familien har sine problemer som alle andre, men regissøren prøver ikke å male et glansbilde. Hun lar sønnenes frustrasjon, leksehøst og minstemannens sjenerthet bli en del av filmen.

Brødre handler derimot ikke bare om Lukas og Markus. Aslaug funderer brett og vidt om sin og sønnenes herkomst. Filmen er sånn sett en generasjonsransakelse. Dette brede og sammenhengende fokuset på familiær kontekst i *Brødre* er gripende. Brødrene er kanskje i fokus, men morsrollen, familien og slektskapet er like viktige.

Med Brødre har vi fått en identitetssundrende oppvekstfilm som er utrolig elegant framstilt. Aslaug vil mye, og lykkes med omtrent alt. Filmens filosofi kunne gjerne vært friere, men de personlige konklusjonene gjør filmen mer inderlig. Og det er akkurat det personlige som gjør *Brødre* vidunderlig.

ALBUMLYTTING: Stian Stakset starta albumkveld på biblioteket i 2013. Nytt av året er at dei satsar på lokale album og musikarar. Då Bent Sæther frå Motorpsycho gjesta rådhusalen i januar vart arrangementet utseld fleire månader før. *Foto: Vanja Thrones.*

Ei utvida lytteoppleveling

Verdas vinylpresser går for full maskin, og sjølv om det fysiske salet av musikk går ned totalt sett så aukar salet av vinylplater internasjonalt og her heime.

TEKST: VANJA THRONES OG KARINA SOLHEIM

Cd-plater og kassar med vinylalbum står stabla fra golv til tak, og veggane er tapetsert av t-skjorter, plakatar og eit mylder av nøkkelringar og andre effekter. I St. Olavs gate i Midtbyen finn me det som må vere Trondheims trongeste butikk. Aftermath er både ein butikk og plateselskap, og har heldt på i snart 20 år. I døra møter me butikkmedarbeidar Bjørn Tore som fortel oss at dei sel mange vinylplater med heavy metal- og black metal-musikk, men at det kanskje fyrst og framst er den progressive rockemusikken som er mest populær.

– Det er nok veldig mange som føretrekk vinyl fordi dei samlar. Plater som kjem ut i begrensa opplag har jo stor verdi, men så har du dei som også likar det å kunne opne og kike på eit fysisk album og å lese i heftet Mange

syns nok det er ein fin ting å ha i hylla si også, seier Bjørn Tore.

Tal frå IFPI, ein bransjeorganisasjon hvis medlemar står for over 90 prosent av det norske musikksalet, visar at salet av fysiske musikkprodukter sokk med 36 prosent i 2014 samanlikna med året før, og enda på 86 millionar kroner. Det er i følgje interesseorganisasjonen det lågaste salet dei har målt sidan dei starta å føre statistikk i 1977. Til trass for dette hadde vinylindustrien eit omsetningsauke i 2014 med 15 millionar kroner, mot 12 millionar kroner i 2013.

Finlytting heime i godstolen

Hjå Trondheim Folkebibliotek, på andre sida av Midtbyen, har dei opplevd ein nedgang i utlåning av fysiske medier dei siste åra, mens vinylutlåna aukar. For Stian Stakset, prosjektleiar

i Amfi ved Hovedbiblioteket, har det blitt stadig viktigare med nye måter å formidle musikk på. Difor starta han i 2013 opp eit albumlytte-arrangement.

– Eg stal ideen frå *Classic Album Sundays*, som foregår i diverse storbyar rundt i verda. Ideen er å skape eit lyttefellesskap av folk som er interessert nok i musikken til at dei kan tenkje seg å fordjupe seg. Både i sjølve musikken og i omgjevnadane rundt det albumet me tek for oss. Me har ei innleiing med eit foredrag eller intervju om den aktuelle plata, før med spelar den i si heilskap på toppanlegget til Hi-fi-klubben, som me samarbeidar om albumkveldene med, seier Stakset.

Nytt av året er at dei no satsar på lokale album og musikarar. Det fyrste arrangementet i januar vart utseld på eitt døgn flere månader før. Då var

det Bent Sæther frå Motorpsycho som vitja med *Demon Box*.

– Rådhusalen var stappfull då me intervjuar Bent Sæther og me fikk masse positive tilbakemeldinger. Det einaste negative var at nokon meinte det kunne vart lenger, og at me gjekk tom for øl, seier han.

Norske musikarar og klassikere

Fjorårets mest selde vinylplate i USA var Jack White sin *Lazaretto*, som selde 87 000 einingar, heile 40 000 av dei den fyrste veka. Til samanlikning endte bestselgjaren frå 2013, Daft Punk med *Random Access Memories*, på 49 000 einingar. Eit steinkast frå Aftermath, på hjørnet av Dronningens gate og St. Olavs gate finn me platebutikken Big Dipper. Mannen bak kassa, Torgeir Lund, kan bekrefte at *Lazaretto* selde

bra, også hjå dei. I tillegg gjer dei norske og dei lokale artistane det bra.

– Me sel mykje av Spidergawd si siste utgjeving. Emilie Nicholas og Highasakite er også populære, og eg har forhåpningar til Susanne Sundfør som nettopp slapp *Ten Love Songs*. Motorpsycho er populære på vinyl, det har dei alltid vore. I tillegg sel me ein del nyutgjevingar, spesielt The Beatles som kom i mono-utgjeving i fjor, fortel Lund.

Normalt får du med ei nedlastingslenke til digitale versjonar av musikken når du kjøper vinyl, men på Big Dipper ser dei meir og meir at plateselskapene legg ved cd-ar.

– Det visar seg at det ikkje er så mange som ein skulle tru som nyttar seg av nedlastingslenkene. Difor ser me ein tendens til at fleire vinylutgjevingar no kjem med ein cd inkludert i staden, seier Lund.

At utlånet av vinyl aukar hjå Folkebiblioteket, er fyrst og fremst grunna Musikkavdelinga sine dedikerte lånarar, som gjerne tek med seg svære bunkar heim ifølgje Stakset. Han trur mange har funne at det er veksellbruk som er tingen og at den digitale musikken i større grad brukast til utforskning og utprøving i ein mobil hverdag.

– Fysisk musikk er for finlyttinga heime i godstolen. Vinylen sitt fortrinn er lydkvaliteten, informasjonen og kunsten på omslaget og det ikoniske fysiske formatet, som sett albumet inn i ei korrekt ramme, seier han.

Fokus på nærlytting

Hjå Platekompaniet i Munkegata står

DET NORSKE MUSIKK-MARKEDET 2014 (IFPI)

- Fysiske utgjevingar stod for 14 % av musikksalet i Noreg i 2014. Det er ein nedgang på åtte prosentpoeng frå 2013.

- Omsetninga av fysiske produkt sokk med 36 % samanlikna med året før, og enda på 86 millionar kroner.

- For fyrste gong i historia er sal av fysiske produkt ut frå distributør på under 100 millionar kroner, dette er den lågaste omsetninga av fysiske produkt sidan IFPI starta å utarbeide statistikk i 1977.

- Fysiske format fortset å falle totalt sett, men vinyl aukar omsetninga fra 15 millionar kroner fra 12 millionar kroner i 2013.

- Vinyl utgjer no over 17 % av det fysiske salet. Cd-en har hatt ein jamn nedgang totalt i løpet av 2014, med nasjonale utgjevingar som den store taparaen.

dei mest populære vinylplatane utstilt på hyller på veggen over vinyltraua. Dei speglar i stor grad dei bestseljande utgjevingane internasjonalt, men brytast også opp av nasjonale navn. Blant Pink

STERK NEDGANG: Salet av fysiske musikkprodukter sokk med 36 prosent i 2014 samanlikna med året før. Til trass for dette aukar salet på vinyl. *Foto: Katinka Goffin.*

MUSIKKOMMENTAR

ULRIK HALMØY
Kulturjournalist

Termen «terningkast» brukes i Norge merkelig nok som et eksplisitt uttrykk for hvor bra eller dårlig en anmelder synes produktet som anmeldes er. Som aktiv leser av Under Dusken har du kanskje lurt på hvorfor vi ikke gir et såkalt «terningkast» i våre anmeldelser. Jo, det skal jeg sannelig forklare deg.

Slik jeg ser det, er hovedproblemet med å sette et tall på kvaliteten til et produkt at det ikke gir leseren noen videre grunn til å undersøke begrunnelsen bak karaktersettingen. De fleste norske dagsaviser gir anmeldelsene sine en karakter, altså en lett tilgjengelig domming av produktet. Jeg nevner i fleng: VG, Aftenposten, Dagbladet, Adressa, BT og mange flere. En karakter gjør at leseren, som gjerne også vil oppsøke resten av aktualitetene avisen har å by på, med en gang får tak i det den er ute etter. Det gir leseren en grunn til å plukke opp avisen. Det selger.

I mer tilspissede musikkmagasin, som Pitchfork, benytter journalistene seg også av et karaktersystem. Grunnen til at dette systemet ikke er helt likt de kommersielle karakterene dagsaviser gir, er at leserene av Pitchfork velger å gå inn på nettsiden deres nettopp med den hensikt å lese anmeldelser. Ikke for å lese en avis som tar for seg diverse ymse saker som angår verden utenfor musikken.

Hvilken retning burde Under Dusken velge? Alle som er med jobber frivillig for å lage en studentavis som ingen i redaksjonen tjener penger på. Vi trenger altså ikke å selge materialet vårt i like stor grad som kommersielle dagsaviser. Dermed har vi heller ikke et behov for å karakterstemple anmeldelserne våre. Det fører til at vi kan skrive for at du som leser disse kultursidene kan gjøre deg opp din egen mening. Vi serverer bare middagen, desserten får du lage selv.

ENGASJERT VINYLSAMLER: Jakob Kjorsvik Kaas er en ivrig vinylsampler, og åpner nå platebutikk og kaffebar basert på sine egne interesser.

Nytt møtested for vinylspinnere

Glad i musikk? Møllenberg har fått ny platebutikk. Den er driftsklar og kombinert med kaffebar.

TEKST: ARE FURUBOTN FOTO: EIRIK ÅSHEIM

Mandag 9. mars åpnet All Good Clean Records Kaffebar og Vinylspinneri i Nonnegata 25 på Møllenberg. Stedet er for deg som vil slappe av med hjemme-traktet kvalitetskaffe, lytte på plater av sjeldnere sort, eller kanskje begge deler.

Uvanlige vinyler

Danske Jakob Kjorsvik Kaas har gjen-nomført hele prosjektet på egen hånd. Jakob flyttet til Trondheim i 2011. Som ivrig vinylsampler syntes han det var vanskelig å finne platemesser i byen. Derfor lanserte han en egen hjemme-side kalt All Good Clean Records, som nå har blitt Norges største marked for vinyler. Nå åpner han platebutikk og kaffebar basert på sine egne interesser. Jakob ønsker å skape et lokalt miljø for samlere og musikkinteresserte, samt kaffeelskere.

– Jeg tilbyr bygdeplater og indie-plater som man vanligvis ikke finner på mainstream platebutikker. Platene

har gjerne litt mer «feeling» og sær-preg over seg, sier han.

Platebutikken fungerer også som en byttehandel og lyttestasjon. Om du har noen vinyler du er mindre glad i, så kan du ta dem med til Jakob og bytte dem til noe mer spennende. Blant annet viser han fram noen helt nye plater som han har fått tak i.

– Dette er to gode plater med dansk stonerrock og psykedelisk rock som jeg nettopp har hentet i København, sier han og viser frem to tøffe vinylcover.

Lidenskap for kaffe

I tillegg til den sterke musikkinteressen er Jakob begeistret for god kaffe. På listen av de fersktraktede kaffetyperne han har å tilby finner vi filterkaffe, V60, Aeropress og presskanne.

– Jeg begynte å drikke kaffe da jeg startet på lærerskolen. Grunnen var at jeg ikke kunne se for meg en lærer som ikke drakk kaffe. I en periode forsøkte

jeg også å røyke pipe til kaffen, men det fungerte ikke like bra. Kaffen smakte bedre og bedre, og med årene ble jeg mer nøye på kaffesmaken, sier han.

Lokale bidrag

Grunleggeren fikk en sjokkerende høy regning under oppussingen av lokalet. Derfor lanserte han en kickstarter på internettet. Her kunne folk frivillig bidra til å støtte oppstarten av kaffe-baren ved å hjelpe Jakob med å betale rørleggerregningen som ble mye dyrere enn han hadde forventet. Summen han ba om var 7 500 kroner, og på under 48 timer ble målet oppnådd. Totalt var det over 70 bidragsyttere som viste sin entusiasme for den kommende kaffebaren og platebutikken.

– Den idiotiske rørleggerregningen gjorde at jeg lagde en nettside hvor folk kunne bidra til nedbetaling av. Nettsiden ble raskt delt fra person til person og plutselig hadde jeg motatt

ALL GOOD CLEAN RECORDS | KAFFEBAR & VINYLSPILLERI

• Hvor: Nonnegata 25 på Møllenberg

• Åpningstider:
Onsdag: 12:00 - 17:00
Torsdag: 12:00 - 19:00
Fredag: 12:00 - 15:00
Lørdag: 12:00 - 16:00

nok støtte til å betale regningen, fortel-ler han.

Den siste torsdagen i hver måned planlegger Jakob å ha en vinylkveld hvor gjester kan ta med plater de ønsker å vise fram for andre musikkinteresserte. Alle kan få sjansen til å dele musikk med totalt fremmede, og kanskje oppdager man noe nytt og spennende. **UD**

ANMELDELSER

STEVEN WILSON
HAND.CANNOT.ERASE

Kompromissløs Floyd-arvtager

Steven Wilson har alltid vært en slags einstøing, en musikalsk eremitt. Den selvlærte multiinstru-mentalisten og produsenten trenger likevel flere for å bære tyngden av sin visjon. Han har samlet noen av de ypperste musikerne han kunne op- drive for anledningen. Resultatet er et dypt, nyansert og hjemsøkende album fra en mann som ikke har noe å bevisse.

Albumet er inspirert av historien om den unge Joyce Carol Vincent, som lå død i leiligheten sin i nesten tre år før hun ble oppdaget. Wilson og bandet serverer lytteren en berg-og dalbane av sinnstemninger med isolasjon og angst som rød tråd. Industrielle lydlandskaper og harde prog-partier går hånd i hånd med symfoniske arrange-menter og enkle melodilinjer.

Albumåpneren «First Regret / 3 Years Older» tar oss med «inn fra regnet» med en omfavnelse av synth og akustisk gitar. Innimellom overfaller låtene oss med harde og kompliserte riff som fører tankene mot Opeth, godt demonstrert i «Ancestral». Varme akustisk-partier, eksempelvis i hjerteskjærende «Routine», står for mange av pusterommene. Brennhete soloer fra synth og gitar treffer selv kresne instrumentalister. Arrange-mentene er teksturfylte samt varierte, og idé-mengden er enorm. Det som kunne blitt et kaos av usammenhengende ideer er blitt et ryddig oljemaleri som benytter seg av hele paletten.

Wilson har balansert albumet på en knivsegg: Ting virker kjent, men man har likevel ikke peil-ing på hva som venter rundt neste hjørne. Den nye besetningen gir låtene en teknisk tyngde som har vært fraværende på tidligere album, og bidrar til å fornye opplevelsen for de som har fulgt Wilson over lengre tid. Nye lyttere kan stålsette seg for et massivt album som kan virke overveldende ved første møte, nærmest moderne Pink Floyd. Både kjente og ukjente av Wilson vil kunne finne kvaliteter ved plata som gjør at man blir sittende fra begynnelse til slutt. En opplev-else som er vanskelig å beskrive med ord.

Tekst: **Håkon Pedersen**

SIMON ALEJANDRO
BRUN VIKING

En del av norsk hiphop som ikke må bli kostet vekk.

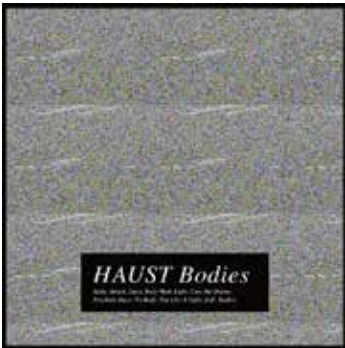
Simon Alejandro har lenge vært en av Bergens undergrunnsrappere. Han er ikke den typen art-ist man tilfeldigvis snubler over under en opp-varmingskonsert på en festival, men mer som en del av et større hiphop-miljø som ikke har som mål å nå stjernene. Simon Alejandro er for tiden bosatt i Montpellier i Sør-Frankrike. Det at han har flyttet fra sitt lokale miljø påvirker derimot ikke musikken i noen stor grad. *Brun Viking* er mer forseggjort enn *Utenfor Sentrum*, hans forrige album, men stilen er den samme. Han er fort-satt hverdagsfilosof, og uttrykker seg over jazzete hiphopbeats, som nesten utelukkende er produ-sert av makkeren Lars B.

Brun Viking er jordnært og ærlig. Simon Ale-jandro rapper om kjærlighet, ansvarsløshet, og det å ha en annen hudfarge enn de fleste nord-menn. Albumet er ikke egentlig et gladalbum. Tekstene er treffende og retter en spydig peke-finger mot tanker vi alle tar oss selv i å tenke. «Boom, sprekker en kondom, du er allerede pap-pa / Vips så har du en datter, som sier god natta / Han sier fra seg ansvar fordi han ikke makter / Å spille på strengene som Frank Zappa» lyder sistelåten «Wakeupslap».

Tekstene er ikke bare alvorlige. «På vei til Nordnes» er et innblikk i Alejandros tankegang. Han babler om ting som ikke gir noen mening. Å undre seg over folkene han ser mens han beveger seg rundt i Bergen sentrum en regnfull ettermid-dag for eksempel. Men låten er likevel behagelig å høre på fordi det rimer.

Albumet er ikke av topp kvalitet, bare så det er sagt. Simon Alejandro har fortsatt mye poten-sial å bygge på. Å legge inn flere ekstra stavelser i linjene sine kan fungere i rap, men på Brun Vi-king gjør han det for mye. Dette, i tillegg til noen irriterende nødrim, er likevel ikke et stort nok hinder til at jeg kommer til å legge albumet vekk med det første. Det er viktig å ha i bakhodet at Simon Alejandro ikke lager musikk for massen, så ikke forvent noe som ligner på Kanye West.

Tekst: **Ulrik Halmøy**
Foto: **Eirik Åsheim**

HAUST
BODIES

Utypisk Haust, men jeg forguder det!

«Static Attack» er første låt ut, med høye gitarer og kjappe trommerytmer. Lyden er utrolig skit-ten og følelsen av at dette er noe jeg kommer til å bli glad over å høre på blir sterkere og sterkere al-lerede fra første minutt. Låten utvikler seg så til å bli veldig treig og seig, noe som tar meg på senga.

Utover albumet blir vi servert låter som sta-dig kjører på i den skitne og brutale sounden som postpunkten lever i. Det er ikke uten grunn at Haust er under plateselskapet Fysisk Format, som blant annet har band som Arabrot og Ok-kultokrati.

En låt som ga meg noe ekstra var «Light». Gitarlyden minner om Kinks; ødelagte forsterk-erlyd, bare at på denne låta virket den enda mer ødelagt. Utover det er låten preget av et synthriff som ikke akkurat kjennetegner Haust. Det fun-gerer, det låter dødsbra!

«Give me Shame» slår hardt fra seg med et simplere riff som drar deg inn til gamle Haust-trakter. Dette blir siste låt på A-siden (dersom du hører på vinyl eller kassett). Jeg kan ikke vente med å snu til neste side! Gi meg mer skam!

Det første som kommer på neste side er ikke en hvilken som helst låt, men «Peephole Maze». Den preges av skarpe toner som gnisser inn i trommehinna, men det er likevel vakkert og fett på samme tid. Litt som om djevelen skulle spilt på harpe. På låta er Henning Wisth fra Okkul-tokrati med på gjestevokal. Han bidrar til at det låter mer teatralisk, og det skaper en uforventet stil. Dette er nok min favoritt!

Det skal sies at sporene på plata kommer i perfekt rekkefølge. Det er variasjon både i dyna-mikken og hvor skitten lyden er.

Jeg kan trygt si at jeg kommer til å spille denne plata mye framover!

Tekst: **Espen Andersen**

UiO : Universitetet i Oslo

Helsesektoren trenger samfunnsvitere!

Aktiviteten i helsetjenestene vil øke med 50-70 prosent fram til 2060. Dette stiller krav til profesjonell analyse- og ledelseskompetanse. Har du en BA-grad innen samfunnsvitenskap og kan tenke deg en relevant jobb innen helseadministrasjon og -økonomi, søk på:

- **Health Economics, Policy and Management (master 2 år)**
- **European Master in Health Economics and Management (master 2 år)**

For mer informasjon se: <http://www.med.uio.no/helsam/studier/programmer/#to-aarig-master>

@SPITPOSTEN

SPITPOSTEN

SPIT (FRÅ LÅGPROTOTYSK «SRJIT», KOSSAK UTEN RETNINGSSANS). TRONDHEIMS FRIE STEMME SIDEN 50 ÅR ETTER PROPHETEN (FVMH)

REGISTRERER

... at mer demokrati i monitor
... at mer vagina i monitor
... at færre fitter i monitor
... at likestilling gått for langt i monitor
... at «du er litt vanskelig å tyde noen ganger»
... at nå har likestillingen gått for langt
... at problemet med nybygget er at Herrem er Hitler
... at problemet med Trondheim er at NTNU er holocaust
... at kanskje han heller burde annektere HHIT
... at vi lurar på hvorfor flere paroler er med i kvinnetoget
... at for å ikke snakke om kvinnene
... at nå har likestillingen gått for langt
... at vi foretrekker høyrestilling
... at du vet hva amerikanske soldater sa da de frigjorde dødsleirene fylt med jødiske menn og kvinner?
... at «nå har likestillingen gått for langt»
... at hva er det verste med å knulle tjuefemåringer?
... at det er straffbart #legalizeit
... at vil gjerne ha layouten på trykk, takk
... at én layout, takk
... at sosialdemokratisk psykopati i praksis
... at «er du bare tjukk, eller?»
... at «bare glemt timen på abortklinikken, eller?»
... at «har du bare lang nese, eller?»
... at «bare blitt brun i sola, eller?»
... at «bare søkt ARK på fylla, eller?»
... at «bare kledd av deg selv, eller?»
... at «bare blitt benket til samfundetleder, eller?»
... at «bare glemt å ringe meg, min eneste ekte sønn, eller?»
... at «bare barbar, eller?»
... at «bare grodd langt skjegg og forkastet vestlige verdier, eller?»
... at fint noen utnytter gjengsjef-godene
... at ble det noen erfaringsoverføring? Vi fant ingen kondom.
... at den kan ha foregått muntlig
... at nå har likestillingen gått for langt
... at hva med misjonærstilling i stedet?
... at all about that bass
... at all about that type 2 diabetes
... at all about that atherosclerosis
... at fitteblekka har endelig oppdaget internettet
... at kanskje marxistene i kultur får tak i noe ordentlig
... at ikke bare verdigheten din som forsvinner på soci
... at litt som Paradise Hotel
... at mon tro hva som lurar seg i pandoras eske?
... at «gonoré igjen!?»
... at «hvem var det denne gangen?»
... at «alle sammen?»
... at for en gangs skyld var det ikke klamydia

STREIK!

STREIK! STREIKSTREIK

STOPP PRESSEN:

Trondheims eneste

selvstendige og

integreerte presse

var fraværende på

sist samfundsmøte

om ytringsfrihet.

Redaksjonen var

nemlig tatt ut i streik.

– Stans det skamløse

forsøket på dumping

av ytringstariffen, sier

en samlet redaksjon.

TEKST: JOHAN MØKKERBAKKEN. FOTO: PIXABAY/INTERNETTET

Streiken ble ikke annonsert, da kommunikasjonsrådgiveren ble tatt ut i streik før han fikk sømmet seg til å annonsere det på Twitter. Streiken er pågående, og denne artikkelen er derfor skrevet av streikebrytere fra NKH.

– Ytringer har ingen verdi lenger. I Øverlands tid ble man truet med fengsel, og i de glade 40-årene kunne man bli hengt på Torvet. I dag risikerer man i verste fall å få applaus i Storsalen, sier Spitpostens redaktør.

Den vidgjetne og romslige redaktøren sliter med å skjule sin harme i det han ironisk nok

RØDT ELLER BLÅTT: Hva er fargen på bildet overfor? Diskuter med din sidemann

ytrer disse ordene, og må på et punkt spennes fast med sele i en tvangsstol og føres med paralgin

– Det har gått for langt når banale kronikker i Dagbladet utløser videre

debatt og påstander om ytringsmot. Det er et hån mot eidsvollmennenes visjon om et levende og levedyktig og ikke minst leveverdig ordskifte i Norge. Det gode og ensrettede

«STREIK!»

– STREIK

KNAUSER DU?

**Endelig håp for trønderske
studenters studieprogresjon**

VAKSINE MOT RØDE RUNDE

Sorry, vi har egentlig ingen artikkel her. Punchlinen er i tittelen, men vi skriver litt mer for å narre deg til å tro at dette er en interessant og spennende greie vi har jobbet med en stund. Det er bare å fortsette å lese, altså. Så, ja, fint vær i alle fall. Mye vær. Men ikke

for å være ... Nei, det blir et for dumt ordspill. Vi fortsetter videre. Har du husket å ringe din mor i det siste? Hun tenker nok mye på deg. Med mindre din mor er død, som jo ikke ville vært overraskende sett kroppsvekten hennes. Det er bare å fortsette å lese, altså.

Vi vet du trenger å kople ut og late som du leser noe tungt og viktig for at det ikke skal være altfor kleint i pausene mellom forelesningstimer. Det er forresten en veldig kul video på nettet for tiden, sett den? Ikke det nei? Jaja. Jaja.

debattklimaet i Norge har spilt fallitt og er et hån mot Gud.
– For å sitere Karl Ove Knausgård: «Jeg hater muslimer og det skjeggete h v i t l ø k s å n d e b e f e n g t e muhammedanerhelvete de ønsker oss inn i». Se, der har du en skikkelig ytring, fra en ekte

mann som tørr å tvangspåføre verden sine rabuleringer i hele seks bind. I dag er du heldig om du får så mye som 140 tegn ut av de jeanskastrerte homogentrifiserte syklistene der nede i Oslo, skriker redaktøren med sprek i stemmen. SP.

RETURADRESSE
Under Dusken,
Singsakerbakken 2E,
7030 Trondheim

BARTEGUIDEN

*DIN GUIDE TIL
KULTURLIVET I TRONDHEIM*

*UTELIV, KONSERTER, KULTURELLE OG SPORTSLIGE
BEGIVENHETER. ALT FINNER DU I BARTEGUIDEN!
FINN HELGENS ARRANGEMENTER PÅ*

BARTEGUIDEN.NO